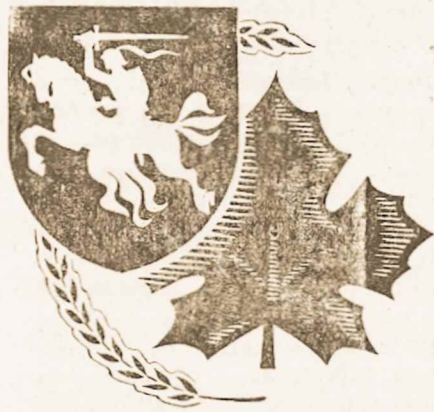

Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba
Published by the Lithuanian League of Canada

Authorized as
second class mail, Post Office Department, Ottawa
A D R E S A S:
7722 GEORGE ST., VILLE LASALLE, MONTREAL 32, P.Q. CANADA

Nr. 39 (337) KAINA 10 ct.

MONTREAL, 1953 m. SPALIO - OCTOBER 7 d.

PRICE 10 ct. XIII METAI

KERSTENAS EUROPOJ DAUG DARO Pasaulinė įvykių savaitė

Aplankęs visą eilę Europos kraštų, JAV kongreso narys Charles J. Kerstenas rugsėjo 20 d. pakvietė atvykti į Bonną VLIKo pirmininką ir Vykdomąją Tarybą. Į Bonną buvo deleguoti ir nvyko VT pirmininkas Zalkauskas ir Tarybos nariai Šidiškis ir Dr. Karvelis. Kartu važiuojo ir Latvijos atstovas min. Liepinš. Su p. Kerstenu drauge dalyvavo ALTO atstovai inž. A. Rudis ir M. Kižytė.

Rugsėjo 21 d. Kerstenas pristatė V. Tarybos narius ir ALTO atstovus JAV Augštajam Komisarui Vokietijoje Dr. James B. Conantui, kuris maloniai palinkėjo sėkmės mūsų darbe. Tą pačią dieną vakare buvo sukurta jauki vakarienė, kurioje dalyvavo ir visa eilė Amerikos augstųjų pareigūnų. Vakarienės metu pasikeista širdingais linkėjimais.

Atsisveikinant buvo pasakyta visa eilė kalbų. Pirmasis į kongresą atstovavo Kersteną prabilo VT pirmininkas K. Zalkauskas,

kuris savo žodyje pažymėjo: „Žiaurūsios bolševikas naikina mūsų tautą. Terioja mūsų tėvų žemę. Tą žemę, kurioje per tūkstantčius metų gyveno mūsų protėviai. Mes, kurie esame tremtyje, rūpinamės savo tėvų išlaisvinimu. Mes sielojamės savo brolių ir seserų likimu Lietuvoje ir tolimose Rusijos vietose. Sovietų Rusijos komunistai ne tik panaikino mūsų gražią išaugusią valstybę, bet ir su velnišku įžulimu sistemingai ir planingai naikina pačias mūsų tautas. Bet dar yra pasaulyje žmonių, kurie nevisiškai supranta bolševizmo grėsmę. Tačiau tą pavojų puikiai supranta Amerika. Ir štai garbingoji amerikiečių tauta, kuri niekad nebuvo pripažinusi padaryto bolševikų smurto Baltijos tautoms, per savo Kongresą padarė dar vieną žygį, kuris mums suteikia vien tikėjimą ir naujos vilties teisybės pergale. Kongreso komisija galės parodyti pasauliui tą baisųjį režimą, kurį komunistai atnešė Lietuvai, Latvijai ir Estijai.

Jūs, p. Kerstenai, sustiprinte mūsų viltį sulaukti mūsų tautos laisvės. Mes padarysime viską, kad padėtume jums taip svarbiam darbe. Jums amžinai bus dėkingos lietuvių tautai ir estų tautos. Prašome perduoti mūsų gilią dėkingumą Amerikos Kongresui. Mes tikime, kad teisybė laimės. Mes žinome, kad grįšime į mūsų išlaisvintus kraštus. Mes žinome, kad mūsų tautų išlaisvinimo istorijoje Kersteno vardas bus įrašytas auksinėmis raidėmis“.

V. T. URT valdytojas
Dr. P. Karvelis

savo kalboje pažymėjo, kad jau mūsų nepriklausomybę atkuriant Amerikos lietuviams priklauso didžiausia padėka ir garbė už juos į mūsų laisvę atgauti. Dabar žiauriajam okupantui iš naujo išplėšus mūsų laisvę, Amerikos lietuviai ir vėl per eilę metų žygiuoja pirmosiose eilėse bekovodami už mūsų išlaisvinimą. Mūsų šiai kovai užsitęsusi, pasiduo-
dančioje oportunizmui Europoje emė reikštis balsų, kad šimtas milijonų europiečių, tarp jų ir mes, nurašytini iš laisvės kultūringo pasaulio ir atiduotini bolševizmo priepa-
dai. Kaip tik tuo pačiu metu JAV-se įvyksta tartum stebuklas. Ten vienu balsu priima-

ma rezoliucija ištirti Sovietų agresijos veiksmus, įvykdytus Baltijos valstybėse, ir atskleisti visam pasauliui, kokiomis karčiomis ašaromis ir neapsakoma priepauda nužymėtas Lietuvos ir kitų mūsų kaimynų kančios kelias po sovietų jungu. Tai aktas, kurio politinė vertė toli ir labai toli praneša jo moralinė reikšmė. Tai laisvojo pasaulio sąžinės balsas, šaukiantis pabusti ir tarti aiškų žodį, kad nevalia paaukoti nekaltai ir didžiausią nelaimę patekusių tautų. Mes dar kartą iš širdies sveikiname garbin-
gąjį kongreso narį Kersteną, tą rezoliuciją pravedusį, ir jo asmenyje visą kilnią JAV tautą, likusią ištikimą amžiniems laisvės idealams. Tai ne įkainojamos vertės žygis sunkiose mūsų laisvinimo valando-
se.

Mes su džiaugsmu ir paguoda žiūrime, kad Amerikos Lietuvių Taryba yra su tokiu nuo širdimi įsijungusi į šio didelės reikšmės žygio įgyvendinimą. Mums nepaprastai malonu matyti juos atstovus inž. Rudį ir p-lę Kižytę čia su mumis ir stebėti, su kokių atsidėjimu jie talkininkauja šią rezoliuciją įgyvendinti, garsindami Lietuvos vardą. Mes prašome perduoti visiems Amerikos lietuviams ir ypač Amerikos lietuvių Tarybai mūsų širdingiau-
sį padėką ir pasididžiavimą visais mūsų broliais amerikiečiais.

Inž. A. Rudis ir M. Kižytė savo kalbose priminė, kad pravedant rezoliuciją

labai daug padėjo galingoji Amerikos spauda,

ir čia pat suminėjo, kad tarp posėdžio dalyvių yra kaip tik vieno Amtrikos įtakingo savaitinio žurnalo „America“ redaktorius Conway. Paskutinis

kalbą pasakė Kongreso

narys Kerstenas,

kuris užtikrino visus Lietuvos, Latvijos ir Estijos draugus, o ypač tų tautų tremtinius, tiek daug dirbančius saviesiems kraštams išlaisvinti, kad jo trumpa kelionė buvo labai sėkminga. Jos metu susirinko daug vertingos medžiagos, kuri įgalins plačiąją Amerikos ir pasaulio visuomenę plačiau patirti narsių lietuvių, latvių ir estų tautų kančias. O tada ir pati laisvinimo byla susilauks geresnių progų išvystyti pergale. Kerstenas pažymėjo, kad patirtieji faktai tiesiog nusiaubia kiekvieno padoraus žmogaus sąžinę. Deja, ne visi šie faktai yra žinomi plačiajam pasauliui, todėl ši komisija ir stengiasi su jais supažindinti kiek galint didesnes žmonių mases.

Rytojaus dieną Kerstenas, ALT atstovai ir VT nariai drauge lankėsi Vokietijos užsienio reikalų ministerijoje, kur turėjo pasikalbėjimą su tos ministerijos pareigūnais. Po pietų Kerstenas priėmė užsienio spaudos atstovus.

Rugsėjo 23 d. Kaiserslauter ne Kerstenui pagerbti buvo su ruoštas iškilmingas baltų darbo kuopų paradas, kuriame dalyvavo visų trijų Baltijos valstybių daliniai. Paradas padarė labai gražų įspūdį. Tą pačią dieną vakaro 5 val. Kerstenas su šeima ir ALT atstovais iš Frankfurto aerodromo, palydėti su labai širdingais linkėjimais ir nuoširdžiai atsisveikin-
ti, išskrido į Paryžių — pakeičiui į JAV.

Kerstenas Italijoje.

Buvo padarytas vizitas Lietuvos atstovui prie Šv. Sosto,

Nieko gera istorija negalės įsirašyti į savo lapus iš praėjusios savaitės įvykių pasaulyje. Tebevyko ta pati tarptautinė maišatis, kurią visą laiką kelia „geriausioji ir vienintelė“ komunistų partija, pasirūžusi visame pasaulyje įkurti visuotinę kalėjimą ir apvainikuoti jį „visokeriopu“ skurdu — ir fiziniu ir dvasiniu.

Ruošiant tai „laimingai ateičiai“ dirva, komunistai

LENKIJOSJE SUĖMĖ KARDI NOLĄ VYSYNSKĮ.

Visas tikinčiųjų ir netikinčiųjų pasaulis pasipiktino tokiu

sukviestas posėdis Amerikos ambasadoje su ambasadore Clara Luce, padarytas vizitas dideliame Lietuvos draugui kard. Pizzardo, turėta ilgas pasikla-
bėjimas Italijos užsienio reik. ministerijoje.

Audiencija pas Italijos užsienio reik. ministeriją buvo paskirta rugsėjo 14 d., bet, svečiams negalint laukti, jie buvo priimti politinių reikalų šefo, markizo P. Solario, ir Sovietų bei Rytų Europos reikalų eksper-
to Dr. Bocchinio.

Politinių reikalų šefas pažymėjo, kad Italijos vyriausybė ir italų tauta yra visuomet jautusi daug simpatijų kilniai ir kultūringai lietuvių tautai. Italijos vyriausybė tikisi netolimoje ateityje išspręsti ir Lietuvos atstovo klausimą.

Rugsėjo 13 d.

svečiai buvo Šv. Tėvo per ypatingą audienciją

prūmti Castel Gandolfo pilyje. Audiencija truko 23 minutes.

Jo šventenybė buvo supažindintas su Kersteno rezoliucija ir jo daromais žygiais pavergtam Pabaltijui padėti. Popiežius laimino jį ir šį kilnų Amerikos lietuvių žygį, o ypačiai kenčiančią Lietuvą. Kerstenas ir ALT atstovai rugsėjo 12 d. kalbėjo per Vatikano radijo siųstuvą ir 13 d. per Italijos radiją.

Ch. J. Kerstenas pabrėžė: „Mes norime jus padrąsinti, kad žinotumėte, jog mes laisvajame pasaulyje jūsų neužmirštame ir darysime visą, ką galime, kad jūs būtumėte išlaisvinti. Rugsėjo 12 d. viename Maskvos laikraštyje pasirodė straipsnis, kuriame atsiliepiama į mūsų tyrinėjamąjį darbą. Ten sakoma, kad visas pasaulis žino, jog nėra ir negali būti klausimo apie bet kokią Lietuvos, Latvijos ir Estijos pagrobimą. Jau 13 metų, — rašo straipsnio autorius, — Lietuva, Latvija ir Estija esanti neatskiriama motinos Sovietų Rusijos dalis. Visas pasaulis žino, kad toks tvirtinimas yra Sovietų propaganda ir melas. Visas pasaulis žino, kad Lietuvos Latvijos ir Estijos žmonės kenčia persekiojimus, tolygius persekiojimus pirmųjų krikščionių, kurių kraujas padėjo išaugti Bažnyčiai. Tie, kurie mirė Pabaltijo kraštuose, yra kankiniai, ir jų kraujas laidoja Lietuvai, Latvijai ir Estijai laisvės atgavimą. Jos vėl bus laisvos, ir jų žmonės vėl gyvens, naudodamiesi paties Dievo jiems suteiktomis teisėmis“.

Italijos radiofonas atsiuntė specialų reporterį, kuris įregistravo Kersteno kalbą. Dr. Gai-
lius įregistravo ALT atstovo inž. Rudžio sveikinimus pavergtai Lietuvai. Italijos valstybinės žinių agentūros ANSA diplomatinis redaktorius Dr. Sterpellonę padarė interview.

brutaliu pagrindinių žmogaus teisių, kaip laisvas tikėjimas, persekiojimu. Pasipylė protestai, pradedant Eisenhowerio ir baigiant žydų tikybinėmis organizacijomis. Bet kas iš to, jeigu komunistai su nieku nesiskaito ir nėra kas juos pastatyti į žmoniškumo kelią.

Viena Amerika, kur laisva nuo „didžiųjų“ trukdymų, dar ši tą pagėjia padaryti. Taip pereitą savaitę

JAV SU KOREJA PASIRASĖ PAGALBOS PAKTĄ.

Tuo JAV išpareigojo ginti Koreją, jeigu ją užpultų sovietai. Dėl to Korėja pasijuto saugesnė. Ir net drįso užprotestuoti prieš Indijos brutalumą, saugant komunistus nuo pažeidimo. Indai, pašausti saugoti neutralioje Korejos zonoje nenorinčius grįžti saugumą ir ga-
rantuoti jiems neutralumą, prieš karo belaisvius, nenorinčius grįžti į Kiniją ar rytinę Koreją, panaudojo ginklus ir vieną užmušė, o kelis sužeidė už tai, kad karo belaisviai pasipiktino sovietinių atstovų pasirodymu jų stovykloje.

Paskutinės žinios, kurios, be kita, gautos iš pasitraukusio iš sovietinės komisijos lenko Gaidukevičiaus, kuris savo akimis matė, kaip kinai yra gabenami į Korejos frontą, duoda pagrindo teigti, kad

SOVIETAI KOREJOJE TAIKOS NENORI.

Vyšinskis, kad sutrukdytų taikos sudarymą, pakartotinai siūlė peržiūrėti Politinės komisijos, kuri spręs Korejos taikos ir ateities klausimą, pertvarkymą ir grąsina jos darbų nepasiekimu. Iš to yra aišku, kad Rusija darys visą, kad taika Korejoje nebūtų pasiekta.

RUSIJA TEBETURKDO

ir Vokietijos bei Austrijos taikos sutarties sudarymą. Ji atmetė JAV pasiūlymą pagaliau baigti su tuo reikalu. To primygtinai reikalauja ypač Austrijos vyriausybė, kuri net Paryžiuose siuntė specialią savo komisiją. Prancūzija pasižadėjo visomis jėgomis remti tą reikalą, bet kai Rusija nenori iš Austrijos trauktis (o iš kur ji nori trauktis?), tai reikalas ir stovi vietoje. Tas klausimas taip jau įgrįšęs, kad ir JAV išsiuntė atstovą į Londoną, kad kaip nors galima būtų rasti sprendimą.

MIRTIES BAUSMĖS PERVERSMININKAMS

Kai žmonija kankinasi su komunistiniais agresoriais, Iranas ir Egiptas teisia savo perversmininkus. Irane Mossadegh už nuvertimą karaliaus nuteistas mirti. Tikrai karalius gali jam dovanoti gyvybę. Egipte, monarchiją nuvertęs Naguibas, nuteisė buv. min. pirmininką Abdel Hadi mirti už ruošimą perversmo prieš Na-
guibą bei respubliką.

Po ilgų ligų, grįžta į darbą Churchillis ir Edenas. Drauge su tut atgyja pasitarimo Bermuduose klausimas.

JAV VISUOMENĖS VEIKEJAI

Albinas ir Jieva Trečiokai, grįždami į New Yorką iš Europos, kur jie lankė tremtinių stovyklas, pakeliui netikėtai užsuko į Kanados Halifaxo uostą ir per „Nepriklausomos Lietuvos“ redakciją Kanados lietuviams siunčia sveikinimus ir primena BALFO vąjį, nes Vokietijoje jie matė labai skurdų likusių ten lietuvių gyvenimo vaizdą.

ATS. BRIG. GEN. GYD. NA NĖS DALINIŲ STEIGIMO

Lietuvos Karininkų Ramovės Clevelando Skyriaus Valdybai.

Lietuvos tautinių dalinių Amerikoje steigimo reikalu gavęs vienbalsį pritarimą ir paraginimą papildomai kreiptis raštu, pranešu, kas seka:

ALTas sėkmingai varo istorinės reikšmės akciją dėl įvykusio Pabaltijo valstybių pagrąbimo ir jų naikinimo.

Tos akcijos pasekoje, JAV atstovų rūmai vienbalsiai pritarė Kersteno rezoliucijai, o jis pats jau yra Europoje ir kalbasi su kuo reikia. Girdėti pasitenkinimo balsų iš viso laisvojo pasaulio, o jų tarpe ir iš Pietų Amerikos ir net iš Ukrainiečių emigracijos.

Aišku, kad mūsų tremtiniai norėtų kuo galėdami paremti ALT-o ir Kersteno komisijos pastangas.

Maironio paminkle ties Karo Muzėjumi iškalti žodžiai: „B e a u k y ir be kovos laisvos ne buvo Lietuvos, nebuvo ir nebus“, turi virsti energingais veiksmais. Tokios kalbos eina ir mūsų karių tarpe Clevelande.

Ramovė, gimusi Nepriklausomybės pradžioje, buvo suaugusi su mūsų kariuomenės gyvenimu ir šiandien jos atžala Amerikoje stovi prieš akis ir tas klausimas, kuo ji galėtų prisidėti prie Lietuvos išlaisvinimo, ne žodžiais, o veiksmais. Šio mėnesio 20 dieną Romovės susirinkime vienbalsiai atsakyta: Kariuomenės dalinių

steigimu.

Nutarta kreiptis į Centro Valdybą Chicagoje, prašant ne atidėliojant išrūpinti ta mleidimą ir duoti instrukcijas visiems Ramovės skyriams registruoti ir organizuoti kariuomenės dalinių užuomazgas savanoriškais pagrindais. Tą prašoma vykdyti nelaukiant Kersteno komisijos veikimo pabaigos.

Clevelando Ramovė mano, kad greta Kersteno rezoliucijos tas iškeltų pasaulyje Lietuvos reikišmę ir jos vardą, tas tinkamai atsilieptų kraujuojančioje Lietuvoje, pakeltų nuotaiką ir tremtinių tarpe, išvargintų Tėvynės ilgesiu ir rūpesniu apie tuos, kurie liko už geležinės uždangos. Savaimė aišku, kad USA prezidentas, Kongresas ir mūsų bičiulis Kersten dar labiau ištiktų, kad mūsų tautos esiracijos tikrai yra vertos paramos. Tuo apsidžiaugs ir mūsų seni emigrantai Amerikoje.

Linkime to paties nuoširdžiai to paties broliškai Latvijai ir Estijai.

Tikime, kad augstos kvalifikacijos ir didelio patyrimo personalas Centre sugebės tinkamai pateisinti istorinį Ramovės pašaukimą tremtyje ir su kariška energija ir atitinkamu skubum uatliks savo prievolę Tėvynėi ir Tautai.

Kūrėjas savanoris 1918 metų, V. Nagius.

JARECKI APIE PARTIZANUS IR KONCENTRACIJOS STOVYKLAS

Lankantis Montrealy pabėgusiam iš Lenkijos rusiškui „Mig“ lėktuvu į Daniją leitenantui p. Jareckui, „NL“ bendradarbis turėjo su juo pasikalbėti.

Tiesa, leitenantas buvo apsuptas tiršto būrio mergaičių, kurios „kolektoj“ stovėdamos prašė jo autografo. Tačiau protarpiais jis buvo laisvesnis ir atsakė į kelis klausimus, kurie čia patiekiami skaitytojams su atsakymais:

Pone leitenante, kas teko girdėti apie partizanų veikimą? Bielovežo giriose lenkų partizanai galbūt susitinka ir su partizanais iš Lietuvos? Ar neturint kokių žinių apie juos?

— Apie partizanus Lenkijoje teko ne kartą išgirsti. Tai vienoj, tai kitoj vietoj jie išardė geležkelio bėgius, susprogdino tiltą. Tačiau tai daugiau pavieniai atvejai. Bet partizanų organizacijos, kaip tokių, dabar Lenkijoje nėra. Apie Lietuvą galėčiau tiek pasakyti, kad tai yra kraštas, kuris nuo Lenkijos atskirtas ir kuriame labai daug rusų kariuomenės. Nemanau, kad ten partizanų būtų. Juk jei ten koks prieš rusus nukreiptas pasikėsinimas iškiltų, tai ne tik miškai, bet ir atskiri krūmai būtų rusų kariuomenės išskuoti ir visi partizanai išgaudyti.

— Ar teko ką girdėti apie koncentracijos stovyklas ir kur jos konkrečiai yra?

— Jeigu ką išsiuoniai koncentracijos stovyklą, tai apie tą Lenkijoje kalbama, kad jis

išvežtas dirbti „na kamienach“ (dirbti ant akmenų). Rodos, Poznanės apylinkėj tokią stovyklą yra.

— Ar Lenkijos piliečiai skaito maršalą Konstantiną Rokossovskį lenkų maršalą? (taip jis pavadintas Varšuvos komunistinio laikraščio „Tribuna Ludu“ š. m. liepos 1. d. laidoje, kur vienoje nuotraukoje jis stovi ant laivo dėnio šalia Ministrų Tarybos pirmininko B. Bieruto).

— Tai tik propaganda, kuri mažai kas domisi. Juk lenkų kariuomenės visi augstesni karininkai yra rusai, nors dėvi lenkiškas uniformas ir vadina save lenkais. J. P.

PLB KANADOS KRAŠTO TARYBOS SESIJOS ISVAKARĖS.

Suvažiavimas įvyks spalio 10 ir 11 dd. Toronte, Lietuvių Namų salėje 235 Ossington Ave.

Tarybos atstovai, kurie neturi nakvynių, prašomi kreiptis pas vicepirm. p. J. Jokubyną, telefonu LA 1250.

Rugsėjo 29 d. ižd. p. J. Si-manavičius referavo sekančių metų sąmatą, 1.500 dol. Ji bus patiekta Kr. Tarybai.

VENGDMAS SUSIDURTI SU AUTOBUSU

ant siauro Chateaguay tilto, sunkvežimio šoferis L. Fournier, 31 metų sąmoningai nuvairavo mašiną į upę ir su ja nukrito 40 pėdų į upę. Tuo jis išgelbėjo pilną autobusą žmonių, bet ir pats išsigelbėjo, nes ligininėje jau sveiksta.

Sukūrusius šeimos židinį, ONĄ PAKŠTIENĘ ir STASĮ ILEVIČIŲ, nuoširdžiai sveikina ir linki daug laimės Nora ir Alfonsas Gudai.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.

7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada

Telefonas: HEMlock 7920.

Prenumerata metams:

Yearly Subscription Rates:

Kanadoje \$ 5.00 Canada \$ 5.00

Amerika ir P. Amerika \$ 5.50 America & S. Amerika \$ 5.50

Visur kitur \$ 6.00 Other Countries \$ 6.00

Teksto eilutė ct. 0.15 Pajieškojimų kaina .. \$ 1.50

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)

Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

KLB ŠALPOS FONDO C. KOMITETO ATSIŠAUKIMAS

Mieli Tautėčiai,

ne vienas iš mūsų, gyvendami Vokietijos stovyklose, esame patyrę daug skurdo ir nelaimių. Visa tai ir dar šiandien, kaip baisi šmėkla, vaidinasi prieš mūsų akis, kai savo atsiminimais nuklystame į anuos nelemtus laikus. Bet kartu ir saldus jausmas pagauna mūsų širdis, prisiminus, kai mūsų varganą buitį per Atlantą paliesdavo mūsų užjūrio brolių išganinga pagelbos ranka. Ak, kaip miela būdavo atidaryti maisto pakietėlį, ar savo pečius pridengti dovanotu rūbais...

Ir ištiko nelemtas likimas, kad nevisi mūsų broliai ir sesės galėjo išemigruoti į šalis, kur pilna duonos, aprangos ir kitų gėrybių. Tenai dar liko arti 10 tūkstančių mūsų tautiečių, kuriuos sudaro seneliai, ligoniai ir našlės su mažais vaikais. Nė vienas kraštas nesutiko ir nesutinka jų prisimti, nes jie daugumoje visi yra nedarbingi.

O skaudžiausia yra tai, kad šių nelaimingųjų padėtis ne tik kad nepagerėjo, bet dar pablogėjo. Šiandien jų gyvenimo sąlygos yra daug sunkesnės, kaip anais stovyklų laikais. Jiems trūksta visko: ir maisto ir aprangos, o, svarbiausia, ir sveikatos.

Antras labai skaudus reiškinys yra tas, kad jie, gyvendami skurdo ir beviltišką gyvenimą, neturi jokios galimybės išlaikyti šeštadienio mokyklas.

Šito pasekmėje keliems šimtams lietuviukų gresia nutautėjimo pavojus. O tai jau paliečia mūsų tautos gyvybės įsgias.

JUSTINUI JOKUBAICIUI,

tragiškai mirus, gimines ir artimuosius nuosirdžiai užjaučia

Windsoriečiai.

Vajus Tautos Fondui

Kokią reikšmę mūsų tremties gyvenime ir laisvės kovoje vaidina Tautos Fondas — netenka aiškinti. Jau daug kartų šio laikraščio puslapiuose šis opus klausimas buvo nagrinėjamas, todėl jo čia nekartosis, pažymėdama tik, kad ir kitos tautybės, kaip pav., ukrainiečiai (Fond Vizvolennija Ukraini) ar lenkai (Polski Skarb Narodowy) Tautos Fondus turi ir juos kiek galėdami remia.

Hamiltono teko būti ltn. Ja reikio pranešime. Jau dvi savaites prieš jo atvykimą, per Buffalo lenkų radijo stotį, plačiai buvo garsinamas jo atvykimas į Kanadą, o ypač lenkiškojo Tautos Fondo rėmimas, kadangi iš jo pranešimų gautas pelnas ir buvo skiriamas šiam kilniam tikslui.

Ir teisingai — neapsiriktas, nes prie įėjimo, kiekvienas lenkas aukėjo po 1 — 2 dol., tuo būdu, tik per vieną vakarą sudėdami apie tūkstantinę sumą.

Ir mes negalime nusiskusti mūsų tautiečių šykštumu. Au kojamie Tautos Fondui minėjimuose, parengimuose, ar pravedami kurioje nors kolonijoje visuotinė vaju.

Štai jau treči metai iš eilės, Tautos Fondo Hamiltono sk., nuo spalio mėn. 1 d., per rinkėjus belsis į lietuviškas hamiltoniečių širdis, prašydami aukų tėvynės laisvinimo reikalams. Šia proga, norėčiau iškelti keltą minčių liečiančių ne tik

Hamiltono koloniją, bet ir visus Kanados lietuvius.

Daugumas mūsų jau penkis metus gyvena šiame krašte. Ekonomiškai sustiprėję. Mes, gal būt, per daug pradėjome garbinti materialinį gyvenimą, užmiršdami savo pareigas Tėvynei ir Tautai. Dažnai baidomės visuomeninio darbo, dirbančius jį, savo uždaruose ratiuose mėgstame pakritikuoti, tikėdami kartais, kad laisvės mums atkovos kiti.

Visa laimė, kad taip galvojančių yra labai nedidelis nuosėms, lygiai kaip negalime sakyti, kad Hamiltonas yra tikrai patriotinė kolonija, su rinkdama po kelis tūkstančius dol. T. Fondui, kai tuo tarpu Montrealis ar Torontas — visiškai negalvoja apie laisvės atgavimą. Ne, taip blogai nėra. Užtenka tik prisiminti Hamiltono prastą Lietuviai Dieną. Juk kiek daug tautiečių suplaukė į šią šventę! O juos visus čia su entuziazmu sutraukė kilnus tikslas.

Mano manymu, panašiai turėtų būti ir su Tautos Fondo vaju. Ne užtenka aukas rinkti Nepriklausomybės šventės minėjime ar Tautos šventės proga — kartą metuose reikia pravedti vaju visoje Kanadoje, plačiai apie tai (ir iš anksto) pranešant per spaudą, radiją, atsišaukimus — mūsų visuomenei. Paprastai žmonės, pagauti visuotinio entuziazmo, labai stipriai reaguoja (atvirkščiai

Kas dabar dedasi okupuotoje Lietuvoje

Visos žinios imtos iš sovietinio oficiozo — „Tiesos“.

Peržvelkime Lietuvos okupantų oficiozą „Tiesą“, išsėtantį Vilniuje. 1953 metų liepos 21 dienos „Tiesos“ Nr. 170 (3153) visas pašvęstas 13-kos metų sovietinės okupacijos su kaktuvėms. Džiaugsmas perdom: vedamame džiaugiasi ne žinomas CK narys, kad „Pramonės gamybos apimtys respublikoje 1955 metais padidės 2,2 karto palyginti su 1950 metais“. Tai: skaitytuos maitina „dangiškais migdolais“, būtent, kas bus ateity. O kas yra dabar? — Nesako. Tikrai iš teigimo, kad 2,2 karto padidės, galima suprasti, kad dabar yra 2,2 karto mažiau. Bet kiek gi iš tikrųjų yra, vis dėl to lieka nežinia. Vis tebeamtai nama viltimi, kad „bus“... O jeigu taip, tai savaime aišku, kad dabar nėra.

O Justas Paleckis, sumuodamas „atsiekimus“ „komunistų partijos vadovystėje“, viską suveda į... Beriją, kuris esą „stengėsi atstumti mūsų šalį atgal į kapitalizmo klampynę“... Tai, matai, už visus nepasisekimus, už tą, anot Paleckio „klampynę“, kuri iš tikrųjų yra komunistinė klampynė, dabar turi atsakyti savo galva... „Stalino artimiausias bendradarbis ir komunizmo bei sovietijos kūrėjas“ Berija...

Iš „Tiesos“, ypač sekančio numerio, aiškiai matyti, kad kompartija yra davusi instrukciją „broliškoms respublikoms“ skubiai išvystyti akciją prieš Beriją. Todėl „Tiesos“ Nr. 171 (3154) jau visas pašvęstas Stalino bendradarbiui Berijai. Berija taip koliojamas: „Avantiūristas, buržuazinis persigimėlis ir išgama (teigia Markevičius), niekšiškas išsigimėlis ir tarptautinio imperializmo agentas (Naumov), šlykštus išdavikas Berija, jo vardas bus praeikintas per amžius (Petrova), praeikintas priešas (Abišala), klastingas avantiūristas (Vyšniauskaitė), antipartinis ir antisovietinis priešas (Barkauskas) ir kitų, pareikšti „Partinių komitetų plenumų kartu su partiniu aktyvu Vilniuje“, o tokiam pat susirinkime Kaune Berija taip įvertintas: „liaudies priešas ir darbininkų klasės interesus išdavikas ir niekšiškas antipartinis ir antisovietinis persigimėlis ir išdavikas (Kasnauskaitė), įžuliusis priešas, kuris mūsų respubliką, kaip ir kitas broliškas tautas, norėjo parduoti užsienio kapitalui (prof. Baršauskas), sužulėjęs liaudies priešas (Butkus), užsienio kapitalistų agentas (Černikov) ir tt.

Net ir žiežmariai pakelti ant kojų prieš Beriją, kuriam Matonas taiko „kapituliantų ir išdaviko“ titulą... Pakelti ant kojų prieš Beriją Panevėžys, Vilkijs, Širvintai, Joniškėlis, Varniai, Mažeikiai ir tt. Bet, kai „Tiesos“ vedamasis

Reikia pasakyti, kad, be Vaitkūno, kelis akumulatorius su gadinu Čepukėnas, naudojės juos savo vairuojamam sunkvežimui.

Jeigu Vaitkūnas akumulatorius naudoja savo butui apšviesti ir lengvai mašinai užvesti, tai kuo aš blogesnis. Juk akumulatoriai valdiški ir sunkvežimui irgi tinka, — pareiškė jis direktoriui.

Apie tai, kad žemaitkiemio MTS akumulatorius dalina, greit sužinojo visi MTS zonos kolūkiai. Tiesiog pas Lagavo jų atidūmė su nuosavu „Moskvičiumi“ „Gegužės Pirmosios“ kolūkio pirmininkas.

— Girdėjau, girdėjau, — ta rė jis, spausdamas direktoriaus ranką. — Neatsakyk, paskolink vieną akumulatorių.

Ir direktorius paskolino. Paškolino jis akumulatorių ir „Dovydiškių“ kolūkio sunkvežimui ir kitiems. O dabar, atėjus jį jį, pasirodė, kad išsiųsti kombainų ir kolūkius ne galima, nes visų kombainų akumulatorių plokštelės susprogdintos.

Taip rašo okupantų oficiozas „Tiesa“. Iš to jau aišku, kokia galima okupacijos ir prievartos sąlygose pažanga. Tai, gi, kankynė, ne gyvenimas.

KLB BENDRUOMENES REIKALAI

KLB KR. V-BOS ŠVIETIMO KOMISIJOS

surengtos Karaliaus Mindaugo vardu vasaros vaikų stovyklos, 1953 m. liepos mėn. 5—18 d. d., apyskaita:

I. Pajamos:	
1. Surinkta iš vaikų	\$ 1479,00
2. Gauta aukų iš organizacijų ir pavienių asmenų ..	\$ 262,72
3. Vaikų šventės — gegužinės, liepos 12 d.	\$ 728,08
4. Už likusį maistą ir indų nuomą	\$ 12,90
Viso pajamų turėta	\$ 2482,70
II. Išlaidos:	
1. Stovyklai vieta ir palapinių nuoma	\$ 420,00
2. Stovyklavietėms maistas	\$ 786,19
3. Ūkio ir sporto reikmenys	\$ 85,74
4. Transportas	\$ 85,00
5. Vaikų šventei — gegužinei	\$ 271,53
6. Vaistai ir tvartomoji medžiaga	\$ 60,38
7. Virėjams atlyginimas	\$ 240,00
8. Gražinta vaikams, anksčiau išvykusiems	\$ 35,00
9. Spauda ir kitos smulkios išlaidos	\$ 28,98
Viso išlaidų turėta	\$ 2012,82
III. Gautas likutis — pelnas	\$ 469,88
Saldo	\$ 2482,70

KLB V-Bos švietimo Komisija.

tam gali būti visuotinė panika, gaisras kine ir t. t.) bet ko-

liams įvykiams ar reikalams ir tokiu būdu vaisiai gaunami labai gražūs.

AR MISSOURI SINODAS DEDASI SU UNIJOTAIS?

Toronte skelbiasi „Lietuvių Evangelikų Susivienijimo parapija“, savo pamaldas laikanti unijotų bažnyčioje.

Bažnytinio susivienijimo mintis protestantų tarpe nėra nauja. Žymiausiai ji pasireiškė Vokietijoje priešdemokratiniais laikais, kur ji buvo įgyvendinama kaizerio ir vėliau fuero ištatymų prievartos priemonėmis, apėinant dogmatinius pagrindus. Liuterionys tokiai unijai priešinosi. Anos pasipriešinimo kovos kankiniais buvo: garsiausias liuterionų giesmininkas kun. Paul Gerhardt iš Berlyno pirmaisiais kovos laikais ir liuterionų vyskupai Berggrav, Lilje, Meisner, Wurm ir daugelis kitų liuterionų kunigų, nužudytų ar laikytų koncentracijos stovyklose paskutiniaisiais kovos laikais. Tačiau Lietuvoje nebuvo tokios protestantų unijos, nes liuterionys ir reformatai turėjo ir tebeturi savo atskiras bažnytines organizacijas.

Lietuvių evangelikų unijotų (susivienijimo) pamaldose Toronte dalyvavo ir buvo išsakyti specialiai pasveikintas p. Kosticinas, kuris yra kunigas Missouri liuterionų sinode, kuris sinodas yra žinomas kaip tokios protestantų unijos priešininkas. Antrose pamaldose buvo paskelbta, kad trečias tokią pat pamaldas laikysias Missouri sinodo liuterionų kun. Pauperas iš Čikagos.

Ar tai reiškia, kad Missouri sinodas ima bendradarbiauti su unijotais? Kbr.

„AUSRA PRIE NEMUNO“

Šiuo metu Lietuvos kino teatruose rodoma tik senesniai baigtas lietuviškas filmas: „Ausra prie Nemuno“.

Šiam filmui scenarijų parašė J. Baltušis ir E. Gabrilovičius. Filmą įvaidino Lietuvos aktoriai: J. Siparis, A. Voščikas, J. Miltinis, V. Derkintis, A. Žadeikis, A. Kupstas, K. Preikščiūtė, E. Bindokaitė, J. Oškinaite, O. Platušaitė, J. Papiuskas, S. Petronaitis, J. Kalvaitis, K. Jurašiūnas, A. Mackevičius, P. Saudargas, J. Kanopka, J. Ališauskas, N. Nakas ir kt.

Filme yra tautinių šokių, o dainos, dainuojamos filme, parašytos pagal E. Mieželaičio eilėraštį „Ant Nemuno kranto“. Muziką filmui parašė kompozitorius B. Dvarionas.

negyvena kompaktiškai, bet yra plačiai išsimėtę po visą miestą. Paprastas atsakymas ir net pavyzdžiai: Toronto Šalpos Fondas suregistravo lietuvių iš telefonų abonentų knygos — Hamiltonas tai atlieka pagal seną B-nės valdybos surašymą, papildydamas jį kiekvienais metais paklausimais iš gyvenačios gal tik vie-

nos lietuviškos šeimos kurioje nors gatvėje, parapijos sąrašų ir tt. Priemonių tam yra labai daug.

Tad ir peršasi mintis, dar šiemet, lapkričio mėn. praversi bendrą Kanadoje T. Fondui vaju. Iniciatyvos turėtų imtis TF skyriai, o jiems nesant — KLB-nių valdybos. Esu tikras, kad pasisekimas būtų nemažas, o laisvės kovai gautume gražias sumas. Lapkričio mėn. šiam darbiui yra dėkingas, prisimenant ne tik rudens orą ir mūsų tautiečius, daugiausia prisilaikančius šiltoje namuose, bet taip pat ryšium su Kersteno rezoliucijos pravedimu, paruošiant tam vajui per spaudą plačią propagandą.

Baigiant, tektų palinkėti Hamiltono lietuvių kolonijai, šiam gal būt judriausiam lietuviškam susibūrimui Kanadoje, praveddame Tautos Fondui vajų, surinkti šiemet jau tūkstantinę sumą.

— VT URT valdytojas Dr. P. Karvelis rugs. 5 ir 6 dd. Šve-

carijoje tarėsi su Dr. A. Geručiu politinės veiklos klausimais. Numatyta, kad Dr. A. Gerutis išleis dokumentaciją, apimančią mūsų veiksmų žygius Lietuvos laisvinimo reikaloje.

Ne kartą teko išgirsti, kad visuotinė rinkliava — vaju yra sunku pravedti didelėse kolonijose, kaip Montrealis, Toronto ar Hamilton, kur lietuvių

PETRAS BŪTENAS LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOJE

Zinomas mūsų kalbininkas Petras Būtenas rugsėjo 30 d. atvyko į Bostoną ir pradėjo dirbti Lietuvių Enciklopedijos redakcijoj. L. E. pirmojo tomo kalbą taisė lituanistas Vladas Kulbokas, drauge dirbdamas ir T. T. Jėzuitų Kolegijos bibliotekoj Bostone. Petras Būtenas bus nuolatinis Enciklopedijos praktinės lietuvių kalbos taisytojas, rūpinasi kalbos reikalais. L. E. kalbos skyriui redaguoti yra pakviesti mūsų kalbininkai Dr. P. Jonikas, Dr. A. Salys, Dr. Pr. Skardžius.

BOSTON POST MAGAZINE RASO APIE LIET. ENCIKLOPEDIJĄ

Plačiai skaitomas dienraštis „Boston Post“ pastaruoju metu pradėjo daugiau dėmesio skirti Bostono lietuvių kultūriniam darbiui. Nuosirdaus bičiulis liškumo lietuviams rodo to dienraščio bendradarbis p. James J. Canavan, o per jį ir „Boston Post“ redakcija. Kultūros priede „Boston Post Magazine“ jau buvo atspausdinti keli straipsniai apie kultūrinę lietuvių veiklą Bostone. Buvo gražiai paminėta p. Ivaišienė ir jos vadovaujama tautinių šokių grupė, vėliau poetas Bern. Brazdžionis, o dabar Lietuvių Enciklopedija. Visi straipsniai būna papuošti keilium fotografinėm nuotraukom. Savo straipsnyje „Boston Post Magazine“ p. James J. Canavan, davęs ne mažai objektyvios medžiagos apie Lietuvių Enciklopediją, supažindinęs savo skaitytojus su L. E. vyr. redaktorium prof. Vaclo. Biržiška, leidėju J. Kapočium, redaktorium Pr. Čepėnu ir kt., tarp kita ko rašo: „Išleisti L. E. tomai lietuviams bus istorinis įvykis, bet tas faktas yra svarbus ir amerikiečiams jau vien todėl, kad lietuviai šiame krašte gali suredeguoti ir išleisti toki savo mokslo veiklą“.

DOVANOS LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJAI

Žinomi Newarko, N. J. lietuvių V. Ambrozevičius - Ambrose, P. Kurtinaitis, Albinas ir Kazys Trečiokai per P. Būtėną atsiuntė L. E. redakcijai didelę ir brangią dovaną — 111 knygų. Jų tarpe yra senų ir retų lietuviškų leidinių, yra istorijos veikalų lietuvių ir kt. kalbomis, keletas albumų, pluoštas senesnių ir naujesnių Lietuvos žemėlapių. L. E. redakcija mieliesiems tautiečiams reikią viešą nuosirdžią padėką ir už visas tas knygas, ir už tą bendradarbiavimą su L. E. redakcija. Jų atsiųstos knygos padės surinkti ir atžymėti visą eilę lietuviškojo gyvenimo faktų. Žinoma, L. E. redakcija bus nuosirdžiai dėkinga kiekvienam lietuviui, kuris pasėks gerb. Ambrozevičiaus - Ambrose, Kurtinaitio ir Trečiokų pavyzdžiu. Laikui bėgant L. E. redakcijos susidarys nemaža biblioteka, kuri galės būti perleista vienai ar kiti lietuvių mokslo įstaigai. L. E. redakcijai pravers įvairūs mokslo ir meno leidiniai ne tik lietuvių, bet ir kt. kalbomis.

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS PRENUMERATORIAI

L. E. prenumeratoriai yra jos leidėjai. Malonu atžymėti, kad L. E. vis daugiau ir daugiau prenumeruoja lietuvių kilmes amerikiečiai, kurie lietuviškai mažai tekalba. Atžymėtinas ir tas faktas, kad atsiranda lietuvių, kurie L. E. prenumeruoja po porą egzempliorių, skirdami juos savo vaikams. Ir tokių L. E. leidėjas Kapočius jau turi gražų skaičių.

SEKMINGOS STUDIJS.

Bostono skautų vietininko pavaduotojas ir kęstutėnų drauginkas vyresn. skilt. Vytautas Černius rugpjūčio 23 d. sėkmingai užbaigė Bostono Universitete dar Vokietijoje pradėtas studijas. Jam suteiktas bakalauras laipsnis (baigė biologijos studijas). V. Černius žada tęsti toliau studijas, kad gautų magistro laipsnį.

ARKIVYSKUPUI METRO POLITUI J. SKVIRECKUI 80 METŲ

Toli nuo Tėvynės, svečioj austrų žemėje, tarp didingų Tirolio kalnų, prisiglaudęs kuk liame Zamso vienuolyno prie Landecko kambarėlyje, leidžia tremties dienas pirmasis N. Lietuvos bažnytinės provincijos metropolitas arkivyskupas J. Skvireckas. Rugsėjo 18 d. jam suėjo 80 metų. Garbin gajam Sukaktuviniui pagerbti po visą pasaulį išsisklaidžiusieji lietuviai dvasininkai ir tikintieji ta proga ruošia akademijas, minėjimus ir linki dar ilgai vadovauti lietuviams katalikams. Sukakties proga sukaktuvininką sveikina ir mūsų veiksniai, linkėdami Garbingajam Ganytojui vėl išvysti mūsų Tėvynę laisvą.

Arkivyskupas metropolitas J. Skvireckas gimė 1873 m. rugsėjo 18 d. 1892 m. baigė Panevėžyje realinę gimnaziją ir tais pačiais metais įstojo į Žemaičių kunigų seminariją Kaune. Jos nebaigęs, vysk. Paliulio buvo išsiųstas į Petrapilio Dvasinę Akademiją. Šią baigė 1900 metais teologijos magistro laipsniu. Tais pačiais metais vietoj prel. A. Dambrasos - Jakšto buvo paskirtas seminarijon Šv. Rašto profesorium. 1909-10 metais paskirtas Žemaičių seminarijos prefektu. 1911 m. pakeltas Žemaičių vyskupijos katedros kapitulos kanauninku, 1914 m. — katedros kapitulos prelatu. Pirmąją tremtį išgyveno Rusijoje. Revoliucijos metais, kiek galėdamas, padeda tremtinams ginti savo teises ir rūpinasi jų grįžimu tėvynėn. Žemaičių vysk. Pr. Karevičiaus prašymu šv. Tėvo 1919 m. paskiriamas Žemaičių vyskupijos vyskupo pagalbininku. 1919. VII. 13. Kauno katedroje įvyksta jo konsekracija. Šven timo apeigas atliko vysk. A. Karosas, asistuojamas vysk. J. Matulevičiaus ir vysk. P. Karevičiaus. Po konsekracijos Žemaičių seminarijoje suuoštame priėmimo dalyvavo Kauno dvasininkija ir Santarvininkų valstybių karo atstovai. Japonų pulkininkas pasakė sveikinimo kalbą net japoniškai. 1920 m. vysk. J. Skvireckas dalyvauja iškilmingame mons. A.

Du žymūs šių metų sukaktuvininkai

Ratti (būsimojo popiežiaus) pirmajame apsilankyme Lietuvoje ir priėmime pas valstybės prezidentą A. Smetoną. Vysk. J. Skvireckas atsidėjęs rūpina si išgauti iš popiežiaus teises Teologijos Filosofijos Fakultetui, Lietuvos Katalikų Mokslo Akademijai ir atsidėjęs rūpina Lietuvos bažnytinės provincijos setigimo reikalais.

1926 m. balandžio 4 d. popie žius Pijus XI pasirašo bulę „Lituanorum Gente“, kuria buvo įsteigta savarankiška Lietuvos bažnytinė provincija. Ja Kauno arkivyskupijai buvo paskirtas metropolitas J. Skvireckas, Kaišėdorių vyskupijai — vysk. J. Kukta, Panevėžio — vysk. K. Paltarokas, Telšių — vysk. J. Staugaitis ir Vilkaviškio — vysk. A. Karosas, kuriam pagalbininku dar buvo paskirtas vysk. M. Reinys. 1926 m. gegužės 13 d. Kaune buvo iškilmingai paskelbtas Lietuvos bažnytinės provincijos įsteigimas ir arkivyskupo J. Skvirecko ingresas. Jame dalyvavo visi Lietuvos vyskupai su apaštaliu vizitatorium ar arkivyskupu J. Matulevičiu priėmimo. Užėjus jam vietą soste, buvo perskaitytas Lietuvos bažnytinės provincijos įsteigimo aktas, šv. Tėvo bulė „Lituanorum Gente“ lotyniškai ir lietuviškai. Choriui sugiedojus „Tu es Petrus“, apaštalinis vizitatorius tarė žodį Lietuvai. Kapitulos ir klero vardu sveikinamąją kalbą pasakė prel. J. Maironis. Ganytojų darba dirbti vėliau padėjo iš Rusijos grįžęs kankinys vysk. Matulionis. 1934 m. birželio 30 ir liepos 1 dienomis, arkiv. metropolitui vadovaujant, įvyko Pirmasis Lietuvos Eucharistinis Kongresas Kaune. 1940 m. arkivyskupui pagalbininku buvo paskirtas vysk. V. Brizgys, Vilkaviškio vysk. Karosas — vysk. V. Padolskis. 1942 m. vietoj mirusio Kaišėdorių vysk. Juktos buvo paskirtas vysk. T. Matulionis, vieton mirusio Telšių vysk. J. Staugačio — vysk. V. Borisevičius su pagal bininku vysk. Pr. Ramanausku. Visas arkiv. metropolitui J. Skvirecko gyvenimas kupinas nuolatinio įtempto darbo

Kauno arkivyskupijos ir Lietu vos bažnytinės provincijos valdyme. Sukaktuvininkas yra vienas iš nuopelniausių Žemaičių vyskupijos 40-ties vys kupų įpėdinis.

Antrąją tremtį leido Vokietijoje ir dabar leidžia Austrijoje. Kardinalo Innitzerio pakviestas, kurį laiką buvo sustojęs Vienoje, bet iš ten pasikau persikėlė į savo dabartinę būstinę. Kelionės metu išgyveno visus orinio karo puolimus, du kartus vos išvengė mirties, neteko buto ir patyrė visą tremtinio skurdą bei vargus. 1945 m. rudenį nuvyko į Romą padaryti išsamos pra nešimo šv. Tėvui ir laišku kreipėsi į viso pasaulio vyskopus, prašydamas lietuvių tautai moralinės ir materialinės paramos. Dažnai jis ganytojiniais laiš kais stiprina Lietuvos tikinčių sias, uoliai rūpinasi šalpa ir lie žuvių tremt. dvasios reikala.

Sukaktuvininkas yra nepaprasto darbštumo žmogus, pasižymėjęs patriotas, gilus mokslininkas, visų gerbiamas Ganytojas. Vienas iš didžiausių jo nuopelnų lietuvių tautai yra paruošimas pilno šv. Rašto vertimo ir lietuvių kalba. Imtis šio darbo jį ypač skatino mūsų atgimimo dainius Mairo nis ir A. Jakštas. Lietuviai ka talikai 500 metų po Lietuvos krikšto laikotarpyje dar neturėjo pilno šv. Rašto vertimo. Jį dabar davė arkiv. metropolit as J. Skvireckas, šiam dar bui skyręs žymią savo kuklaus ir tylaus, bet nepaprastai

darbštaus gyvenimo dalį. 1946 m. paruošė naują leidimą Nau jojo Testamentą, kuris, kaip Amerikos vyskupų dovana lietuviams tremtinams, 1947 m. 18.000 egz. tiražu buvo išleistas Vokietijoje. 1947 m. paruo šė naują laidą su komentarais N. Testamentui antrosios dalies ir naujai išvertė iš naujo psalmių tekstą „Psalmyną“, ku ris su šeštuosiu tomu 1949 m. buvo išleistas Vokietijoje. Šiais metais baigė peržiūrėti visą Senąjį Testamentą, kurio bus atspausdinti du tomai. Juose bus įdėtas ne tik lietuviškasis šv. Rašto tekstas su plačiais komentarais, bet taip pat bendrasis įvadas ir šv. Raštą ir įvada į atskiras knygas.

Arkiv. metropolitas J. Skvireckas yra parašęs ir daugiau religinių veikalų.

Kaip Ganytojas ir Lietuvos bažnytinės provincijos galva, Garbingasis Sukaktuvininkas dar ir šiandien budriai, nors ir iš tolo, seka savo tikinčiųjų gyvenimą ir jų darbus. Jo ganytojiniai laišukai kupini pagu dos ir vilties sulaukti pavergtų Tėvynę laisvės. Arkiv. me tropolito J. Skvirecko tėviski paskatinimai ir patarimai, vys kupo Padolskio žodžiais tariant, yra šviesus kelrodis dabartinio gyvenimo painiavoje.

Tikintieji, norėdami atžymėti Sukaktuvininko nuopelnus Katalikų Bažnyčiai ir Lietuvai, yra pasiryžę sukakties proga išleisti išsamią jo gyvenimo ir veiklos monografiją. Elta.

KIPRUI BIELINIUI 70 METŲ.

Žymiajam lietuvių socialde mokratų veikėjui Kiprui Bielinui š. m. rugsėjo 26 dieną suėjo 70 metų amžius. Teisingai ir gražiai apie jį para šė Bostono „Keleivys“ p. Žemaitis:

„Kipras — Biržų krašto sū nus. Jo tėvas — mūsų knygne šių karalius, stačiai pasakom is apsupa asmenybė. Jis ir Kipriuką dar vaiką įtraukė į knygnešių pavojaus, jį kelerius metus su savim vežiodamasis. Aišku, Kipriukui, tai buvo ge riausios pamokos suprasti, kas yra Lietuvos priešai ir kaip rei

kia su jais kovoti.

Patekęs į augstesniąją mokyklą (gimnaziją) Mintaujoje, o vėliau Rygoje, Kipras tuoj susideda su kiais lietu viais moksleiviais į slaptą bū relį ir jame pradeda reikštis sa vo sumanumu ir judrumu.

Už tai teko apleisti mokyklą... ir stoti į kitą, gyvenimo mokyklą — pačiam mokintis ir kitus mokinti, kaip nusi kratyti darbo žmogui ir lietu viui engėjų ir pasiekti gerės nės ateities. Kipras jau tada suprato, kad tuo tikslu reikia burtis į politines organizaci

jas. Seniau nei prieš 50 metų isklia savo silpną ranką prieš galingą priešą ir jos nenulei džia iki šių dienų. Ar mes esa me pagalvoję, ką tai reiškia iš būti tiek laiko priešakinėse Lietuvos darbo žmonių kovų eilėse, pačiuose jų pavojingia uosiuose baruose? Juk per tą lai ką daug buvo išėję į frontą, kovojoje ir sugrįžę. Vieni jų iš sigando prieš, antri pailse pa sitraukė į ramesnes pozicijas, o buvo ir tokių, kurie savo ve lavą nunešė priešams. Mūsų Kipro nesugundė priešų iakš tingališkos giesmės: neišgadi no dideli grūmojimai. Jis pasiliko darbo kovų fronte, ja me tebėra ir šiandien.

Kipras — 1905 metų revo liucijos veiklus dalyvis. Kiek jo pasakyta viešų kalbų, kiek slaptuose susirinkimuose mo kyta ir raginta kilti prieš caro valdžią, kiek naktų dėl to ne miegota, kiek gilaus purvo iš braidyta bekeliuojant tada ne pereinamais Lietuvos keliais pėsčiam arba dviračiu, tą tik vienas Kipras tegali pasakyti. Lietuvos darbo žmonės iš jo tada daug pasimokė. Caras Kiprui taip pat už šitą gau sias atsiliepsino, pasodinęs jį 4 metus į sunkių darbų kalė tamą, o vėliau pasiuntęs į Si bירו gilumą, policijos priežiū ron.

Kipras netrukus pabėgo ir kita pavarde gyveno Vladivos toke iki 1917 metų revoliucijos. Tada jis tegalėjo grįžti iš Sibiro į Maskvą, o iš jos Lie tuvon.

Grįžęs į Lietuvą 1918 me tais Kipras sustoja Šiauliuose ir čia tuoj išitraukia ir vietos sa vivaldybių kūrimo darbą ir, pa tekęs į apskrities valdybą, de da stiprius pamatus vėliau pa vyzdingai dirbančiai organi zacijai; rašo straipsnius pirmą jam Šiauliuose pradėtam lais ti savivaldybių ir kooperaci jos „Sietyno“ laikraščiui, ko voja su bermontininkais, žo džiū, suka giliame Šiaulių vi suomeninio darbo katile gana didelį menturį.

Iš čia Kipras patenka į Stei gijamą, o vėliau į kitus Sei mus ir čia kaip socialdemokra tų frakcijos atstovas dirba ko

misijoje, sako įvairiais klausimais gražias, įdomias kalbas pačiame seime ir dažnai važinėja po kraštą informuodamas žmones apie seimo darbus.

Užtenka Kiprui laiko veik lai dirbti ir savo spaudoj — „Socialdemokrate“, rašyti „Naujienuoms“ ir „Keleivui“ informacijų apie Lietuvą, iš leisti bent tris atsiminimų kny gas ir dalyvauti įvairiose kul tūrinėse, visuomeninėse orga nizacijose.

Po 1926 metų Kipras dirba Žemės ūkio Rūmuose tvarky damas jų atskaitomybę ir ves damas namų pramonės sky rių, rūpindamasis išplėsti liau dies gaminių prekybą.

Atėjus rusams, Kipras dar kurį laiką dirba senąjį darbą, bet tuometinis žemės ūkio ko misaras, Leonas Pušinis jį at leidžia, apibūdindamas Kiprą „supuvusiu menševiku“.

Okupacijų metu Kipras dir bo pogrindyje priešakinėse eilėse. Pasitraukęs į Vokietiją jis, kaip socialdemokratų ats tovas, dalyvauja VLIK, drau ge su kitais draugais organi zuoja ir leidžia socialdemokra tų laikraštį „Ateities Keliai“, uoliai jame bendradarbiauja, o taip pat remdamas ir kito kią socialdemokratišką litera tūrą. Kaip Lietuvos Socialde mokratų Partijos Delegatūros Užsienyje narys, jis uoliai da lyvauja jos darbuose, ypač su pažindinant kitų kraštų socia listus su mūsų pavergtos tėv nės vargais ir mūsų siekiais.

Kipras yra vienas tų, kurie tremtyje daug nusipelnė orga nizuodamas jaunųjų socialde mokratų eiles.

Patekęs į Ameriką, Kipras tuoju išitraukia ir pasineria į visuomeninį darbą. Dabar jis garbingai atstovauja Lie tuvos Socialdemokratų Lie tuvos Laisvės Komitete. Čia bedirbdamas susilaukė štai ir 70 metų, bet iš visuomeninio darbo pasitraukti nėra gaivo jės.

Kipras dar kupinas suma nymų ir tvirtos vilties sulaukti dienos, kada galės grįžti į laisvą Lietuvą ir ten testti ko vą už skriaudžiamo žmogaus teises.

Mes širdingai linkime Kip rui sveikatos ir ištvermės susi laukti tos valandos!

ATOSTOGAUJANT...

11. Kai grįžau namo iš New Yorko CPR traukiniu, turėjau re tą įvykį ir negalvojau, kad il gai netrukus turėsiu „atosto gu“ tęsinį. O tas retas įvykis manau, yra būdingas kaip tik tai Amerikai, nes niekur kitur tokio reikšnio neteko stebėti: iš Grand Central stoties išlei do ta pačia kryptimi du trau kinius, kurie ėjo visai lygiagre čiai, vienas šalia kito ir... lenk tyniavo. labai ryškiai galima buvo stebėti apgaulingus išpu džiū: kai tikrai mūsų trauki nys įsibėgėdavo ir lenkdavo greta riedantįjį, atrodė, kad va žiuojame pirmyn; kai tikrai kaimyninis išvystydavo dides nį greitį ir lenkdavo mūsų — susidarydavo iliuzija, kad mūsų traukinys smarkiai rieda priešinga kryptimi — at gal... Tai visiems žinomas reiškinys, bet čia, kai trauki nai išvystė didelį greitį, tai buvo nepaprastai ryškus ir, kai tas vyko naktį, — labai keista. Nepaprastumas vis dėlto buvo tame, kad du traukiniai riedėjo vienas šalia kito, kol galų ga le mūsų atsiliko. Galvojosi „draivery“, nesiskubink — „mums nėra kur skubėti“... Štai netrukus bus jau 10 metų, kai norisi pasakyti laiko „drai veriui“: nesukubėk, sustok, pala uk!...

Bet niekas neišklausė šio prašymo... ir teko kelionė tės ti... Šį kartą jau ir Pirmąją Kanados Lietuvių Dieną Hamiltone.

Ne be gerų žmonių Montre alis! Atėjo į „NL“ redakciją Verduno Radiofono bendradar bis p. Alys Stankevičius ir pasiūlė mašiną nuvežti į Hamil toną. Kai taip atsitiko, susi darė didelė pagunda atsilanky ti Pirmojoje tokio masto ir po būdžio Kanados Lietuvių šven

tėje. Bet, pasiūlęs mašiną pats sėdė į lėktuvą... Tai p. Ali begalė jau viena akimi pama tyti tikrai jau Hamilton: jis su p. V. Daniliausku, „kaip gy vasis sidabras“ zujo Hamilton e, bėgiojo už jo ribų ir pacio je šventės minioje... Na, jie gi dar kavalieriai ir kas ten ga li žinoti, „kas bernelio sumis lyta“... Bet už tai į mašiną sėdau visai ramus, nes prie vairo buvo jau rimtas vyras, vedęs Aljo brolis Liudas Stan kevičius, kuris „Pontiaką“ vai ravo taip laisvai, lyg būtų J. Audieko konkurentas, nors p. Audieckas mašiną vairuoti pradėjo tada, kai p. Liudas dar vos sveikino neaiškiais tonais šią „ašarų pakalnę“...

Ir čia turėjome gražią ir įdo mią kelionę. Mašinos prysakį užmėg vairuotojas Liudas Stan kevičius, jo žmona Valerija ir motina Viktorija, o už jų suo le viešpatavome tikrai dviese su p. Liapidusu, kuris pakeliui, kai prisiminėme okupacijos lai kus, pasipasakojo, kaip jis pa bėgo iš Getho, kaip jį slapstė lietuviai ūkininkai ir kaip jis dasigavo ligi Kanados. Tai la bai įdomi istorija, kurią p. Lia pidus prisimena trumpu žo džiū, tikrai viską pasakančiu: — Aš per tą laiką taip susi gyvenau su lietuvių žmonėmis, kad jie man liko artimesni, kaip geriausi giminės...

P. Liapidus suminėjo pavar des suvalkiečių, kurie jį išgel bėjo nuo nacių egzekucijos. Ši ta faktą prisimenu todėl, kad dažnas bimbinkas vis tebe vadina tremtinius naciais, kry žiokais. Bimbinkams tikrai tinka kryžiuokų vardas, nes jie tebetalkina kryžiuoti Lietuvą. O štai žmogus, kuris yra dė kingas už jo gyvybės išgelbė jimą nuo nacių maro. Ir man pačiam teko pokais išdavinėti

žydams metrikus, kurie buvo jų neįdyškumo įrodymu. Met rikai eidavo per „gelbėjimo centrą“ — Feliciją Bortkevi čienę, kuri juos išdalydavo rei kalingiems.

Pakeliui, besikalbant, susi darė labai jauki atmosfera. O kai už Kingstono, jau vėlai naktį, sustojome pernaktvoti, p. Liapidus nuoširdžiai besida lindamas žydų švenčių vaišė mis, mums užfundijo šventinės „peisachinės“. Verta būtų ist oriškai užrašyti tokių esmenų parodymus. Tai būtų faktai — ne tušti bimbinkai plepalai.

Rytą, pakeliui pataikėme į parodą Toronte. Vargais - ne galais pasistatė mašiną, apžiū rėjome ją. Deja, ji, nors šiem met buvo jubilėjinė — 75, nie ku nauja nepasižymėjo, o lietu viai visai joje nepasirodė. „K LTarybos laikais“... vis dėlto būdavo sukombinuojama. Bend ruomenė ir to nepajėgia... De ja...

Apžiūrėję parodą ir popietę vė „geriausiam restoran“ skubėjome į kelionės tikslą. Bet vos dasigavome Hamilton o, kai p. Stankevičienė nus ku bėjo į p. Kažemeko mėsos krautuvę ir atsigabeno lietuviš kos arbatinės ilgiausią dešrą, kuri... bematant čia pat apny ko...

Nors mes jau ir pasivėlinome į balių, bet žmonių prie ka sos buvo spūstis. Dalius su Antanaičiu prakaitavo skubė dami pardavinėti bilietus. Čia pat pasisuko ir Baronas, kuris per garsiaaklį skelbė atvyks tančius.

Viešpatie, kiek čia pažista mų, kiek bendradarbių, kiek bičiulių, kiek seniai, seniai ma tytu! Va, čia pat prie kasos — šimelaičių ir Volungių šei mos; daugelis montrealiečių... Vos įžengus į salę — jau ne įmanoma ir žingsnis žengti — visi geri žmonės, besišypsa vei dai, pakeltu ūpu sveikinas,

žvalgosi, kelia ranką...

Kai Hamiltono Valdybos vi cepirmininkas K. Baronas ban do „perirti“ per didžiulės salės jūrą staliukų ir visą didžiulę, kaip vėjelio pučiamas javų lau kas, šokėjų plotą, neįmanoma pajudėti...

Čia pat Windsor v-bos pir mininkas Petras Januška, sim kietis p. Šimutis, sankatarinie tis p. Šajauka, „pasta“ ke lią ir, nors ir labai trumpai kal bant, jau — tartum „slenks tis“ į tikslą... O kaip gi nepa sišnekėsi, — tai vis geri žmo nės, bendradarbiai ir puikūs talkininkai. Na, per „kliūtis“ pasiekę stalą, p. Barono nuro dymu „okupuojame“ visu mų sų vežimo turiniu.

O čia renkasi vis daugiau ir daugiau žmonių. Ties mumis „iškuria“ labai simpatingas Hamiltono burmistras j. Jack sonas su žmona, parlamento nariai Mr. J. Cannon ir Mr. S. Frolick. Netrukus atsiranda ALTO pirm. ir „Draugo“ re daktorius L. Šimutis, LLK sekr. dr. Trimakas, pp. J. Matulioniai, šventės šeimininkas, Hamiltono v-bos pirm. inž. J. Kšivickas su žmona Dr. Kšivickiene, p. Prapuolenytė, Kl. Prielgauskas, buv. „ispanai“ pp. Palubinskai...

Salėje kalbų užsesys kyla ir siūbuoja, tartum Ontario eže ro bangos čia šnarėtų, lydimos Jakubačio vedamo „Trimito“ orkestro.

O čia plaukte plaukia žmo nės, susitikimas nutraukia su sitikimą: iš Port Colborne pp. Skaisčiai, iš Detroito prof. Pi kunas su žmona, iš New Yorko J. Budzeika, iš Rocheste ro mano tėviškos kaimynas dr. Šalna (iš Lietuvos pasitraukęs studentu, o čia jau — gydyto jas, vedęs ir čia pat vedžiojasi jau sūnu. Ir prisimena dvie lis: „Bobutės visos chorų gie da: „Kaip mūsų metai skubiai rieda...“ Prisistato „NL“

bendradarbiai, kurie mielai tal kina, bet pažįstami tikrai iš raštų: p. Bagdonas su žmona iš Sudburio, p. Račys, buvęs Kanados vakaruose, dabar jau persikėlęs į Ontario sritis.

— Tai čia tas Račys, kuris Jums rašė iš vakarų... — sa ko p. Račys. O jis buvo Leth bridge, Winnipege ir dar kaž kur...

Susipažįstu ir su mielu To ronto NL bendradarbiu inž. Le liu. Čia pat prisistato tūla sen sacija Hamiltono sukėlęs p. Beipsys. Netikėta pažintis su p. Erelui, apie kurį žinojau tik iš spaudos ir tt.

Iš Sudburio, po ilgų nesima tymo metų, p. Meškauskas, spėdamas, kad jo jau neatpa žinsiu, sako:

— Meškauskas... buvęs Za rasų pašto viršininkas, atsime nate...

Kur ten neatsiminsi. Kitą dieną chore mačiau jo bro lį, buv. girininką. Ir kur čia spē si su kiekvienu susitikti, kai žmonių tūkstančiai. Štai iš Montrealio lietuvių mokyto jas anglų kalbos A. Vaupšas, p. Kisielius, jau nekalbant apie šokėjus ir sportininkus, ku riuos sutinki kiekviename žingsny.

Tiek daug pažįstamų, kad atrodo — tartum čia būtų visa Lietuva... Ir norisi su visais susitikti, tarti bent žodelį, ben dradarbiams ir rėmėjams pasakyt — Ačiū! Sunku iškal kuliuoti laiko atiduoti duoklę loterijai ir bufetui. Juk visa tai turi savo paskirtį ir tikslą... Reikia ir čia prisidėti doleriu - kitu.

O čia bendradarbiai fotogra fai — hamiltonietis p. Gumbel ievičius ir montrealietis p. Juk nevičius „gaudo“ aparatais — „jemžinti“...

Ir taip bematant prabėga va Karas. P. Baronas skelbia On tarios abstinentinę valandą — 12!

— Ryt pasimatysime šioje pačioje salėje...

Bet prieš tai dar pamaldos. Įdomu buvo pamatyti darbščių jų ir duosniųjų hamiltoniečių aukomis pastatytą ir lietuviš kai ornamentuotą bažnyčią, ku rioje iškilmingas pamaldas lai kė Vysk. Padolskis, asistuoja mas visos svitos asistentų suor ganizotu klebono dr. kun. Ta darausko.

Iškilmingasis aktas - koncer tas vyko dar daugiau pripildy toje salėje, bet joje jau sunku buvo susitikti ką ir pasikabėti. Tikrai iš tolo matai p. Indrele nę, pp. Yakubynius, Girinius, Nevardauskus ir tt. Arba sce noje — visus dalyvius, kuriems norisi tarti jų gerų pastangų, jų pasiaukojimą ir gražaus dar bo vaisių įvertinimo žodį. Cho rų dalyviai, šokėjai, muzikai ir jų vadovai dirba labai didelį tautinį ir meno darbą, kurio p nigais negalima įvertinti. Už tai jiems priklauso visos Ka nados lietuvių didelė padėka. Galima tegti, kad visa progra ma buvo puikiai atlikta. Kiek vienas pasirodymas buvo pu ikus ir efektingas. Garbė visiems! Sekančiais dienai pasi ruoškime neprasčiau.

O kai baigėsi diena — bai gėsi ir Pirmoji Kanados lietu vių šventė, kurios ruošėjams — Hamiltono V-bai ir Hamilto no lietuviams — visi, be iš imčių, dalyviai padėką pareiškė grausmingu plojimu.

Diena prabėgo — kaip viena akimirka: čia pamaldos, čia pasitarimas pas pulk. Giedraitį, čia pasistiprinimas pas v-bos pirm. inž. Kšivickį, čia vaka rienė Dainavoje, čia ir grįži mas... Ir jam laimingas atsi tiktinumas: į Toronto grįžo sa vo mašina dr. Kavolis, — jis ir sutalpino savo mašinoje p. Ind relienę, p. Kardelienę, p. P. Ja nušką, Skautų vadą inž. Kai tį ir „atostogaujantį“...

Visiems ačiū.

J. K.

Iš visur ir apie viską

GYVYBĖS IR MIRTIES LAIKRODIS

Washington, JAV, yra toks laikrodis, kuris parodo, kada ir kiek Amerikos gyventojų yra gyvų. Jis vadinamas „Life Watch“, reiškia gyvybės ir gyvenimo laikrodis, o prekybos Departamentas jį vadina „gyventojų laikrodžiu“. Jis nepasako, kada tam ar kitam jankiui išmūš paskutinė valanda, bet veda gimimų, mirimų ir ateivių registraciją. Blykste lėjus mėlina švieselė parodo, kad oficialiai užregistruotas naujo piliečio gimimas. Dabar tai įvyksta maždaug kas 9 sekundės. Naujo ateivio priėmimą praneša žalia šviesa. Raudonos švieselės blykstelėjimas reiškia vieno amerikiečių mirimą. Jis blykstelėja maždaug kas 20 sekundžių.

„Life Watch“ susumuoja atitinkamų skyrių duomenis, atima mirusius iš gyvųjų skaičiaus, ir maždaug kas 13 sekundžių, blykstelėjusi balta švieselė, praneša, kiek JAV priaugo naujų gyventojų. Pavyzdžiui: kai šis laikrodis rodė šių metų kovo 23 dieną 19 valandą ir 30 minučių, jis rodė, kad JAV, pagal naujausius statistikos duomenis, turi 159.263.205 gyventojus. Bet žurnalistai berašant šį skaičių, blykstelėjo raudona švieselė, reiškia buvo vienu mažiau.

Paėmus minėtą skaičių ir laiką, pasinaudojant „švieselių žaidimu“, kiekvienas skaitytojas, jei tik moka skaičiuoti, gali bet kurią dieną patikrinti, kiek tą dieną amerikiečių yra gyvų, kiek mirė nuo tada iki tada, kiek gimė, kiek priimta svetimšalių...

Čikagoje įvykęs vargonininkų seimas išrinko centro valdybą: pirm. Antanas Giedraitis, vicep. Jonas Siauciūnas, rašt. ižd. Pranas Bujanauskas, iždo globėjai Justa Karpiūtė ir St. Žilius, „Muzikos Žinių“ redaktorių paskirtas Juozas Kreivėnas.

Amerikos valdžia paskyrė Balfui sviesto už 29.885 dol., kad padalintų lietuviams Vokietijoje, Austrijoje ir Italijoje. Balfas gavo 53.000 svarų pieno miltelių. Be to Balfas kartu su Kanados Liet. Šalpos Fondu pirkto ir išsiuntė Vokietijon 30.000 svarų cukraus. Salvador Cocosų vietoje dvi čigonų grupės taip susipė, kad mūšio lauke liko 5 lavonai. Paskui mūšį laimėjo čigo

nai sukilo prieš valdžias vyriausybę ir neleido paimti mirusių. Iš Salvadora išskrido du specialūs lėktuvai su policininkais atstatyti tvarką Cocosus ir apylinkėse. Proctor, Ark. Keturi broliai ir jų sesutė buvo užtikti ne gyvai užtroškę vienoj dėžėj, kur būdavo laikomas ledas. Jie sulindo į atvirą ir tuščią dėžę, kurios viršus, spėjama, užsiuvožė jiems beždžiant. Aklinai uždarytoji dėžė vaikui neturėjo kuo kvėpuoti, ir jie mirė.

Richmond, Va. Lygiai baisi tragedija atsitiko ir šiame mieste: sename, užleistame šaldytuve Mcuire veteranų ligoninės nenaudojama pastate rado nutroškusių 4 vaikus. 3 vaikai priklausė ligoninės mechaniko W. W. Blackstock šeimai. Ketvirtas vaikas buvo ligoninės vicedirektoriaus Dr. Melivin Boykin.

Šiais metais pirmosios pascios didžiosios gamtos katastrofos potvynių pavidale paliečia Angliją, Olandiją ir Belgiją. Vėliau sekė potvyniai eilėje Jungtinių Amerikos sričių.

Siuometinės vasaros lietingumas padarė didžiulius nuostolius visai eilei Vakarų Europos valstybių. Liepos antroje pusėje didžiuliai potvyniai ištiko eilę Japonijos sričių, pareikalavė per 5000 gyvybių. Braziļijoje, kur paprastai šiuo metu vyrauja šilti orai, šiais metais liepos mėnesį iškrito sniegas, kurį sekė šalčių banga, ypač pakenkusi kavos derliui.

Vokietijų gydytojai nustatė, kad virš 90 kilometrų į valandą automobilii važiuojamas kenkia ne tik vairuotojui, bet ir mašinoje esančių sveikatai. Dideliu greičiu važiuojant dažnėjas pulsas ir kyla kraujo spaudimas. Gydytojai šitų išvadų priėjo tirdami susisieki-me vis didėjančių nelaimių priežastis. Vokietijoje susisieki-mo nelaimės smarkiai didėja. Vien tik žuvusių susisieki-mo nelaimėse per metus skaičius siekia 7775.

Vakarų Vokietijos vyriausybė priėmė įstatymą, pagal kurį birželio 17-jį, Rytų Vokietijos darbininkų sukilimo diena, paskelbta vokiečių vienybės diena. Liepos 20 dieną vakari-niame Berlyne pašventintas paminklas - kryžius atminti žuvusių sukilėlių Rytų Vokie-

tijoje, kurių skaičius artėja prie 600.

„Laisvosios Europos“ Radijo siųstuvo pastangomis liepos vidury Čekoslovakijon iš Vokietijos paleista eilė balionų su 12 milijonų propagandinio turinio atsišaukimu, kuriuose Čekoslovakijos gyventojai informuojami apie rytų Vokietijoje birželio 17 dieną įvykusį gyventojų sukilimą, ir apie so vietų saugumo viršininko Berlijos suėmimo motyvus.

Oklahamos universiteto medicinos mokyklos prof. dr. S. Wolf nustatė, kad baimė, priešiško jausmas, nusivylimas ir panašios emocijos gali sukelti panašius padarinius, kaip slo-gos — tekančią nosį ir tt. Iš savo praktikos pasakoja jis apie vieną parduotuvę, kurio moterystė nebuvo laiminga. Jis nusiskundė dažnai pasikartojančiomis slogomis. Atvykęs pas gydytoją jis atrodė visiškai sveikas, tačiau kai besikalbėdamas užsiminė jo žmoną, kuri irgi drauge buvo, pas tą parduotuvę pasireiškė įtempimas, jis vos nedrebėjo, jo nosies gleivinė plėvelė paraudo ir pasireiškė slogų žymės. Kai pasibaigė pasikalbėjimas ir paciento dėmesys kitur nukrypo, jis vėl pasidarė normalus.

Apie 500 vokiečių per mėnesį išteka už amerikiečių karių Vokietijoje. Už anglų te išteko per 1952 m. šešis mėnesius tik 56. Vokietaitėms labiau patinka amerikona, o anglai, atrodo, prieš svetimtautes atsiparesni.

Floridoje susitvėrė korporacija su dviem milijonais kapitalo, kurios tikslas yra pastatyti Floridoje Jeruzalės miestą ir kitas vietas, kurios surištos su Kristaus gyvenimu. Ši sumanymą paskatino Izraelio nusistatymas nepripažinti Jeruzalės laisvuju miestu ir suvaržyti ten arabų ir krikščionių judėjimą. Bet prieš Jeruzalės reprodukciją Floridoje sukilo vietinė dvasiškija. „Catholic Digest“ pasmerkė visą projektą už tai, kad jo vykintojai iš anksto paskelbė, jog Floridos Jeruzalė būsimanti prieinama visoms religinėms grupėms.

Žiurkės greitai lenda į slėtus, kuomet užpakalinį įdėdamas veidrodėlius. Žiurkė ma-tu veidrodėlyje save ir bėga kaip pas „kitą žiurkę“. 1829 m. rugp. 8 d. buvo pastatytas pirmasis Amerikoje geležinkelio garvežys (lokomotyvas).

HOLLYWOODUI ATEINA SUNKIOS DIENOS. FILMŲ GAMYBA KRINTA.

Televizija yra labai pakenkusi kino pramonei, kuri šiuo metu pergyvena krizę. Buvo bandyta gelbėti trijų matavimų (third dimension) paveiksais, bet ir ši, dar labai netobula, naujenybė publikos dėmesio ypatingai nepatraukė. Krizė tebeapsilieka dar neišgyventa. Dėl jos yra ypač nukentėjusios mažesnės filmų gamybos bendrovės. Dėl tos krizės bedarbių padėty atsidūrė daug aktorių ir kitų filmų pramonėje dirbančių specialistų.

1947 metais Hollywoode buvo sukontraktuoti 742 gausiai apmokami aktoriai; šiais metais tokių dideles algas gaunančių „žvaigždžių“ Amerikos filmų gamybos sostinėje tėra tik 304.

Daugelis JAV kino teatrų beveik neturi žiūrovų. Laimingą išimtį sudaro tik tie, pa lyginus, nedideli teatreliai, kurie rodo užsienines filmas — prancūzų ir italų gamybos. Pasisekimą žiūrovoose turi ir filmos padarytos itališkų ir prancūziškų filmų pavyzdžiu („Lil li“ ir kitos). Šiaip gi dauguma amerikoniškos produkcijos kino paveikslų publikos jau nepatraukia ir nepatenkina. Žiūrovas ieško ir nori kažko kita ir nauja. Ko? To filmų pramonė, deja, dar nesugeba susekti.

Viena tik aišku, — senos mados, standartinio turinio paveiksai žiūrovas jau mažai domina. Piličiai sėdi namuose, žiūri kad ir nuobodžias kar-tais televizijos programas, bet kino teatrų lankyti nesirengia. Amerikos filmų žiūrova, matomai, vėl patrauks į teatrą.

Belgijos lietuvių bendruomenė surengė Lježe tautųdystės dieną. Iš Paryžiaus atvykusi dr. Deveikė-Navakienė nupasakojo belgams apie dabartinę Lietuvos padėtį ir sovietų okupacijos žiaurumus. Lježo ir Haselto radiofonai paskyrė šiam reikalui po pusvalandį. Aprašė ir spauda.

Netoli Opodto miesto Portugalijoje, bičių spiečius užpuolė bevažiūjojantį garvežį ir privertė mašinistus sustabdyti plyname lauke kelevini traukinį.

1843 m. rugp. 26 d. užpatentuota pirmoji rašomoji mašinėlė Amerikoje.

ROCKFELLERIŲ BYLA.

Barbutė Paulėkaitė yra ištekejusi už milijonieriaus Rockefellerio ir sugyveno su juo sūnų. Bet kartą susipyko, pasiėmė vaiką ir išvažiavo pas tėvus į farmą Indianos valstijoje. Rockefelleriai New York'e turi puošnius rūmus vadinama me Rockefellerių centre. Tai puošni New Yorko dalis.

Kai žmona jį pametė, Rockefelleris siuntinėjo jai po 1.000 dolerių kas mėnesį pragyvenimui. Pagaliau jis įsteigė jai vieno milijono dolerių fondą ir išvažiavo į Arkansas valstiją, kur lengvai duoda divorus, tik reikia tenai išgyventi 90 dienų.

Kai Barbutė išgirdo, kad jos vyras išvažiavo į Arkansas, ji atvyko į New Yorką ir okupavo jo rūmus.

Nors išvažiudamas Rockefelleris buvo įsakęs savo tarnams jos neišsileisti, bet vistiek jina tenai išgavo ir, matyt, jau neketina daugiau iš jį kraustytis.

Dabar New Yorko „Sunday News“ įdėjo visą jų gyvenimo aprašymą, pailiustruotą eile fotografijų. Žurnalas šį reikalą deda kaip sensacinį ir baigia teigimu, kad Winthrop Rockefeller pasiryžęs su Barbora Paulėkaite išsikurti.

Buvęs Romos didysis rabinas prf. Eugenijus Zolli netoli Čikagos esančiame Notre Dame universitete vasaros semestre dėsto krikščioniškosios liturgikos kursą. Jis yra tarptautinio masto semitinės filologijos autoritetas.

Pirmasis Kolumbijos lietuvių suvažiavimas rugpjūčio 14—16 dienomis buvo svarbus tuo, kad jo programoje buvo numatyta priimti bendruomenės įstatus, išrinkti krašto valdybą ir apylamai nustatyti gairės lietuviškam veikimui.

Kinijoje katalikų misionierių buvo 5.700. Išigalėjus komunizmui, greit skaičius nupuolė iki 500. Iš amerikiečių misionierių dar ten tebėra 30, iš jų 17 kalėjimuose, 5 namų areste, o likusių likimas nežinomas.

Karas bus brangesnis. Buvusis karas Amerikai kas mėnesį atsiėjo 7 bilionus dolerių. Būsimasis karas, specialistų skaičiavimu, Amerikai kas mėnuo atsiėmų iki 10 bilionų dolerių.

1945 metais rugpjūčio 6 d. amerikonaui numetė pirmąją atomų bombą į Japonijos miestą Hirošimą.

ČIURLIONIO PIANO KŪRINIŲ PLOKSTELĖ

Amerikos Lietuvių Bendruomenės Clevelando apylinkėse rūpesčiu išleidžiama M. K. Čiurlionio žymesniųjų piano kūrinių plokstelė (records). Plokstelėje yra Andriaus Kuprevičiaus įskambinti šie M. K. Čiurlionio kūriniai: Muzikos bruožai, Trys preliudai, Nokturnas ir lietuvių liaudies dainos „Bė kit broliai“ variacijos.

Plokstelės (long playing 33 ir trečdalis RPM) kaina su pašto išlaidomis Š. Amerikoje ir Kanadoje — 5 dol.

Išleidama ši plokstelė ALB Clevelando apylinkėse nori prisidėti prie lietuviškos kultūros ugdymo ir jos garsinimo, nes M. K. Čiurlionio kūryboje atspindi lietuvių tautos dvasią, išaugusi ir giliai susijusi su mūsų gimtuoju kraštu. Todėl įmonės, organizacijos ir pavieniai asmenys prašomi padėti šią plokstelę platinti arba ją įsigyti.

Visos informacijos platintojams suteikiamos šiuo adresu: Lithuanian - American Community of USA — Cleveland branch Mr. J. Nasvytis, 771 East 91 st. Cleveland 8, Ohio, USA.

KIETAS MIEGAS...

Miami, Fla., James J. Weinberger sumanė kiek prisnūsti. Kai jis užmigo, jo bute įvyko eksplozija. Kaimynai pašaukė gaisrininkus, o po to pradėjo belstis ir Weinbergero buto duris. Niekas neatsiliepė.

Atvyko gaisrininkai. Bet tai neišbudino Weinbergero. Neišbudo jis nei tada, kai gaisrininkai duris išlaužė.

Viduje jau pasirodė liepsna. Bet, pasak vieno gaisrininko, Weinberger knarkė sau, lyg nieko nebūtų atsitikę.

Gaisras buvo užgesintas, o Weinberger paliktas ramybėje miegoti. Tik vėliau, kai išsi-miegojo ir patyrė, kas įvyko, jis, nusistebėjęs, pareiškė:

„O aš visą laiką manydavau, kad lengvai esu išbudinamas“.

Iš Čekoslovakijos pranešama, kad nuo gegužės mėnesio pradžios ten dingę keturi religinių laikraščių redaktoriai: Rudolfas Iltis — žydų religinio laikraščio redaktorius, Vladimir Klimes — redagavęs bažnytinę informaciją laikraštį, Vladimir Chmeler — redagavęs „Bažnyčios Šauklį“ ir redaktorių italų kalba leidžiamo laikraščio „Democrazia“.

Pietų jūrose

2.

LA GUAIRA

uostas, kaip matysime vėliau, kuris yra Caracas didmiesčio ir Venezuelos sostinės aptiekėjas. Į La Guairą atvykome po paros kelionės. Rytą dešinėje vėl pasirodė rūkiooti kalnai. Matosi pamažu kylančių dūmų juosta, tai La Guaira.

Palapsniui prasiveria didesni, aiškesni vaizdai. Štai matyti kyla ir besileidžiant lėktuvai. Tai aerodromas, įrengtas kalnų pašlaitėje. Uostas su miestu taipgi prisiglaudęs kalnų papėdėje, nuo jūros atsitvėręs siaura akmenų juosta.

Prieš mus jau išmetę inkarus suposi bent 7 įvairių kraštų laivai. Mes padarome mažą puslankį ir mūsų inkaras važiuoja su triukšmu į jūros dugną.

Na, čia tai truputį kitaip negu kitur. Teko išstovėti ant inkaro bent 5 dienas, nes uosto tempas buvo kaip seno kuino. Dar prieš mūsų užlindę keletas čerteriuotų laivų, t. y. su pirmenybe, be eilės. Tuoju prisistato laivas su sargybinais ir imigracijos pareigūnais. Išvykę paliko vieną „soldierių“ saugoti, kad niekas nebandytų laiveliu pasiekti krantą pirma laiku.

Pagaliau po 5-kių ilgų dienų ir mums atėjo eilė įplaukti uostan, bet vėl nebe incidentų. Nežinia, kieno kaltė, piloto ar kapitono, mūsų laivas gan geru tempu įsmuko pro molus į vidų ir artėjo prie nurodytos krantinės, bet vieton sulėtino, laivas judėjo artyn tuo pat tempu, nors sraigtas jau leido pilnu tempu atgal, o mes jau prie pat krantinės. Tai buvo per vėlu. Mūsų masyvinio plieno nosis dusliai susirėmė su polių krantine ir lyg šiupulys sukrėtė visą plieninį korpusą. Mes nuostolių neturėjome, bet krantinėje vėpsojo geroka skylė kelių sutrintų polių bei gelžbetonio audinių. Ir dar, kaip siurprizas, pasitaikė sustoti greta kito Kanados laivo su „Maple Leave“ ant kamino „Angus Dale“. Čia į mus spokėjo daug senų pažįstamų kiekvienam. Visi triukšmingai sveikinome vieni kitus.

Na, čia jau buvo daugiau įdomumo. Pirmiausia čia susijėme tuoj lietuvių. Pirmas sutiktas buvo tūlas Petras Gimbutis, nuo Kupiškio, blondinas garbiniuotas vyras. Jis kruopščiai lankstė krantinę su popierių lakštais ir pašėliu rankose. Dirbo tinkintoju prie nukrovimo. Toliau teko sutikti dar keletą dykukų — Prauką iš Klaipėdos krašto. Jį mėloniai užlaikė ir vaišino kaimynai estukai gretimam Kanados laivui. Jis buvo bedarbis tuo laiku. Dar kiti susirado vieną lenkutį iš Krokuvos, su labai ilga nuotyvių istorija, kuri prasidėjo nuo Rusijos ir baigėsi U. S. A. ir Venezuela, kur jis nušokęs nuo lenkų laivo užsiliko.

Pagaliau, kaip stambiausias atradimas ir pryzas — susitikimas garsaus žemaičio iš Plungės p. A. Jis laisvai kalba

anglų, švedų, ispanų ir slavų kalbomis. Gyvenęs Švedijoje, buvęs USA, Argentinoje, Brazilijoje ir dabar su šeima gyvena Caracas, kalnų viršūnėse, o dirba čia žemai uose, atstovaudamą keletą švedų bei amerikiečių kompanijų, kaip uosto kapitonas. Tai stambus, energingas, garbanuotas šviesus vyras, sudarė man didelį įspūdį.

Jo nuomone, Venezuelą pasirinkęs po ilgo jieskiojimo, kaip pelningiausią kraštą, nes atlyginimas 300 amerikoniškų dolerių per mėnesį, nors tenka smarkiai kentėti tvankų orą. Bendrai, gabūs ir mokyti žmonės prasimuša ten geriau, bet darbininkai vargsta, nes ten daug tinginių bei įvairių perėjinių, kurie kasdien slampinėja apie laivus, laukdami įvairių progų ką pavogti ar kur nors įlįsti ir išvažiuoti zuikiu.

Mes čia užtrukome apie 5 dienas kol visiškai susikrovė me. Dabar mūsų laukė 8 dienų kelionė į Salvoston, Texas. Ir štai gruodžio 12 d. pakylame skersai Karibų jūrą pro Jamaiką tiesiog į Meksikos įlanką. Ten mūsų laukė jau prieškalėdiniai įdomumai bei tradicinės vaišės.

Čia turime pasikrauti siera iš didžiausių pasaulyje ir gal vienintelių natūralių kasyklų Pietų Afrikos Unijai.

Prieš akis ilga 2—3 mėn. kelionė gana domino ir džiugino.

Vienas įdomus epizodas prieš apleidžiant La Guairą, kad mūsų laivo stiebus labai mėgo pelikanai nakvynėms, kurių čia priskridavo būriais. Kai kurie bandė akrobatiką ant radijo antenos.

LINK TEXAS, USA.

Pagaliau visiškai tušti patraukėme iš tos vargingos La Guairos skersai Karibų jūrą į Salvoston, Texas. Laivas, būdamas tuščias, kaip kalnas, kyšojo iš vandens ir suposi kiekviena jūros mostu. Todėl tos 7—8 dienos buvo gan įkyrios ir nuobodžios. Laivas skubėjo link tikslo tokiu pat tempu, kaip ir ateinančios čia pat Kalėdos.

Pagaliau netoli USA pietinių krantų. Bet mūsų nemalonumui tą dieną užgulė pakrantes tokios sunkios miglos, kad mes stovėjome visą dieną ant inkaro. Vakarop miglos ėmė kilti, ir mes gavome pilotą judėti gilyn lėkštomis lagūnomis. Oras buvo vėsus ir net šaltokas vėjas traukė nuo kontinento.

Pro akis slinko žemos vietos upės deltoje, saugomos pylimų. Šen ten buvo matomos palmės susodintos grupelėmis. Atvykome į Galoston kaip tik sekmadienį: sekančią dieną miglų jau nebebuvo ir mums nusišypojo smagi pietinė saulėtė. Oras buvo maždaug rudeniškas, bet vėliau temperatūra pakilo.

Kalėdų šventės tik už keletos dienų. Dar paleidome pas kutinius kalėdinius sveikinimus. Prieš Kalėdas tą savaitę buvo tradicinis lankymas įvairių organizacijų bei įstaigų. Yra

vadinamos „Seamen's Missions“, kurios parūpino mažų kalėdinių dovanėlių kiekvienam. Bendrai, daugelis turėjo progos pajusti duosnią ir vaišingą amerikonišką širdį.

Galveston miestas guli atokiai nuo uosto, kuris yra garsus didžiausiomis siera kasyklomis ir eksportu. Toliau buvo matomi javų elevatoriai. Pakrantės labai lėkštos ir todėl potvyniai bei atoslūgiai labai žymūs. Tam tikslui miestas pastatęs didžiulį tiltą į jūrą vien tik maudymosi ir pasivaikščiojimo tikslams.

Miestas gausus puikių parkų ir palmių alėjų.

Yra daug laivyno įrengimų. Kiek toliau ant Rio Grande stovi Houston miestas ir uostas, tas kiek stambesnis negu Galveston.

Šiame uoste prabuvome 3—4 dienas. Vieną pavakari sunkiai pasikrovę geltonos siera patraukėme ilgos kelionės į Pietų Afriką, kaip tik Kalėdos prieš nosį. Buvo gaila, kad teks jas švęsti kažkur jūroje vienišai.

KALĖDOS JÜROJE.

Švenčių sulaukėme pakeliui į Trinidad salą, kur dar turėjome sustoti paimti boksito, taipgi Pietų Afrikai. Laivo gal le vadinamam „Recreation Room“ jūreiviai pasirėdė eglutė. Na ir ko ten nebuvo! Tuščių konservų dėžučių, keli seni bat-kabojo po šakomis... Žodžiu — kas tą matė — kvatojosi.

Kalėdų diena prasidėjo iškilmingais pusryčiais. Kiekvienas gavo po truputį degtinės ir kelias bonkas alaus. Ant stalų patiekėm saldinių ir riešutų. Vieni kitiems linkėjome „Merry Xmas“. Jūra tą dieną buvo rimta ir ūkanota.

Šventės praėjo, kaip nebuvo. Mes artėjome į Trinidad salą, kur sustosime trumpam laikui prieš 3—4 savaitių kelionę per ekvatorių, prie Brazilijos krantų, į Pietų Afriką. Na ir ko ten neiškrėtėm! Juokėsi visi, net ir kapitonas, pamatęs nuo tilto. Taip perplaukėme ekvatorių, kurio gerai ir nepastebėjome. Tik jau saulė pasirodė pietuose, užpakaly mūsų. Taip buvo sunku priprasti prie naujos pasaulio tvarkos. Faktinai geografinį ekvatorių perplaukėme prieš kelias dienas, bet kadangi šiaurės pusrutulyje buvo žiemos perioradas, tai tropinis pusiaujis buvo gerokai į pietus paslinkęs.

Laikui sunaikinti turėjome radiją ir žurnalų. Aš savo aparatu pagaudavau stotis iš Australijos, Indijos, Pietų Amerikos, šiaurės Amerikos ir Kanados, taipgi Europos, ypač BBC, o Maskva varė savo propagandą lotynų kalbomis. Iš kažkur sugavau „Deutsche Rundfunk“, Romą, Madridą ir Paryžių lengvai pagaudavau.

Labai įdomi stotis buvo Leopoldville, Belgų Kongo, kuri duodavo labai vėlyvas transliacijas ir pasaulio žinias anglų kalba.

Tokiu būdu tos ilgos savaitės mums gerokai sutrumpėjo, belaukiant Pietų Afrikos pakrančių pasirodant.

N. Baltrukonis.

MOKSLAS KANADOS UNIVERSITETUOSE.

Mažai tenka lietuviškoje spaudoje apie Kanados universitetus skaityti. Susidomėjimas augstuoju mokslu lietuvių tarpe smarkiai kyla. Tai įrodo padidėjęs lietuvių studentų skaičius per paskutinius metus (apie 60—70 rytų Kanadoje). Šiais akademiniams mokslams metais laukiama dar didesnio išimatrikuliavusių lietuvių studentų skaičiaus.

Kanados Lietuvių Studentų Sąjunga numato supažindinti lietuvių visuomenę bei savo būsimus kollegas su akademiniu mokslo forma ir finansiniais išpareigojimais atskiruose fakultetuose.

Kanados Lietuvių Studentų Sąjungos informacinio skyriaus adresas: I. Gotcaitaitė, 91 Fern Ave., Toronto, Ont.

Inžinerijos fakultetas.

Inžinerijos fakultetas yra su skirstomas į sekančius skyrius: Civil engineering, mechanical engineering, engineering physics, chemical engineering, electrical engineering, metallurgical engineering, ceramic engineering, mining geology, aeronautical engineering, engineering and business, naval engineering (dėl geresnio orientavimosi viršminėti inžinerijos skyrių pavadinimai duoda milt anglių kalbą). Kai kurie iš šių kursų dėstomi tik didesniuose universitetuose.

Pritaikomų mokslų bakalauras laipsniui įsigyti (B. A. Sc.) arba (B. Sc.) — kitaip sakant užbaigti inžinerijos fakultetą — reikalaujama keturių metų studijų. Vieni akademiniai mokslo metai tęsiasi (apie) 7 mėnesius ir susideda iš dviejų semestrų (terms). Per likusius 5 mėnesius duodama studentui proga praktiškai padirbėti ir tolimesnėm studijom pinigų užsidirbti, kas užskaitoma į praktikos darbus (practical experience). Kiekvienai akademinei mokslo metai užbaigiami raštiniais išklausyto kurso egzaminais, kurių datą nustato paties inžinerijos fakulteto vadovybė. Kiekvienas universitetas turi savo nuostatas, pagal kuriuos įvertinamas studento pažangumas bei jo teisė matrikuliuotis į augštesnį kursą.

Studento dienos darbas pasireiškia laboratorinių eksperimentų vykdyme ir paskaitų lankymu. Atsilankymas laboratorijose būtinas, o paskaitose nebūtinai. Paprastai studijų valandos universitetuose būna, su mažom išimtim, nuo 9—5 val.

Vakarai paprastai praleidžiami įvairių terminuotų dar-

„PABUDIMO“ DALYVIAI REPETICIJOJE.

Iš kairės: Juozas Akstinas (jis ir „Pabudimo“ dekoratorius), Kazys Veselka, Antanas Škėma, „Pabudimo“ autorius ir režisierius), Algimantas Dikinis, Birutė Pūkelevičiūtė ir Leonas Barauskas.

„Pabudimo“ premjera bus spalio 11 dieną, sekmadienį, 3 valandą po pietų punktualiai, Gesu Hall, Bleury 1200.

Foto V. Juknevičiaus.

bų paruošimams. Bet koks vaikinis ar naktinis darbas pinigų užsidirbimo tikslu, yra neįmanomas.

Per paskutinius dvejus metus pastebimas anglų kalbos bei literatūros kurso sustiprinimas, ypač pirmuose metuose.

Apskaičiavus studijų išlaidas, prieinama išvada, kad 300—400 dol. reikia pridurti prie vasaros santaupų, kad įgintų studentą studijuoti vienus pilnus akademinius mokslus metus. Detalė finansinė pusė taip atrodo:

Išlaidos:	\$\$
Univers. mokestis....	491.00
Knygos ir instr.	60.00
Maistas ir butas	620.00
(31 savaitė)	
Smulkmenos	124.00

Viso \$1295.00

Pajamos:

(Santapos priklauso nuo vasaros uždarbio (\$500—1000).

Yra suprantama, kad čia paduota samata yra relatyvi. Kai kas sugebės išlaidas sumažinti keliais šimtais dolerių, kitas turės prie mūsų numatytos sumos kelis šimtus pridurti.

Kiekvienas universitetas išleidžia nemokamai metraštį (calendar), kuris informuoja interesus visomis akademinių mokslo detalėmis. (Raštu kreiptis į University Registrar).

Baigiant reikia pabrėžti, kad Kanadoje jaučiamas žymus inžinerių trūkumas. Vykstant

KULTŪRINĖ KRONIKA

PIANISTAS ANDRIUS KUPREVIČIUS

po sėkmingų koncertų Amerikoje ir Kanadoje, ypač sėkmingų Jungtinėse Valstybėse, jau grįžo į Argentina, Buenos Aires. Išvykdamas į Argentina, A. Kuprevičius prisiuntė jo koncerto organizatoriams Montrealy laišką, kuriame jis dėkoja už visa, ką jis Kanadoje ir Montrealy yra patyręs gerai ir gražaus. Jis sakosi esąs labai patenkintas koncertu Montrealy, prašo montrealiečiams perduoti sveikinimus ir reikią viltį, kad ilgai netrukus galima bus vėl susitikti koncertinėje salėje Montrealy, o su kitais lietuviams — kitose Kanados lietuvių kolonijose.

Andrius Kuprevičius yra pakviestas profesorium į Clevelando konservatoriją ir dabar rūpinasi kaip galima greičiau persikelti į JAV su visa šeima: tėvais ir sesute smuikininke, kuri jau yra paprašyta aplankyti Montrealy.

Lietuviai kitų tautų scenoje. Lietuvos dramos aktorius Henrikas Kačinskas jau trečią sezoną pradeda rusų dramos teatre New Yorke.

Lietuvos dramos aktorius Henrikas Kačinskas jau trečią sezoną pradeda rusų dramos teatre New Yorke. tokiam smarkiam ekonominiams vystymuisi, kiekvienas asmuo, baigęs inžinerijos mokslus, bus lengvai krašto industrijos absorbuojamas.

Kryžiaus Vyr. Valdybą, Reutlingenas, Lederstr. 94, prisiųdami jai savo curriculum vitae ir pažymėdami, ką pageidautų studijuoti.

ESTŲ, LATVIŲ IR LIETUVIŲ KNYGOS ARGENTINOJE.

Estų ir latvių Argentinoje yra apie po 1000 žmonių, o lietuvių apie 40.000. Estai ir latviai savo knygynus turi Buenos Aires Lietuvių Klube, su kuriu su Argentinos Lietuvių Balso knygūnu.

Daugiausia estų kalba knygų išleidžiama Švedijoje. Jos turi nuolatinius pirkėjus Argentinoje. Tos leidyklos įgaliotinis veikiančias Argentinoje Liet. Klubu patalpose, kas mėnesis parduoda estų kalba knygų nemažiau kaip už 2.000 dol., taigi apie už 25.000 dol. per metų laiką!

Latvių Sąjunga Argentinoje per metų laiką parduoda už 23.000 dol., taipgi Lietuvių Klubu patalpose. Į tą sumą įeiną jų užsieniniai žurnalai ir Latvių Enciklopedijos prenumeras.

Kiek lietuviškų knygų per metų laiką išperka Argentinos lietuviai? Skandalingai mažai! A. L. Balse apie už 250 dol. kas mėnesis. Daleiskime, kad antra tiek parduodama kitose redakcijose ir draugijose; taigi, per metų laiką vargiai pasieksime viso labo 5.000 dol.

Ši negerovė yra būdinga visai mūsų išeivijai. Prisimena vienas skelbimas Clevelando lietuvių (kreipiasi į Liet. Raud.

ATSIŪSTA PAMINĖTI.

Jeronimas Cicėnas: **VILNIUS TARP AUDRŲ.** Išleido knygų leidykla Terra, 748 West 33rd Street, Chicago 16, Ill. 561 psl., kaina 5 dol.

„Vilnius tarp audrų“, naujausioji vilniečio Jeronimo Cicėno knyga, vaizduoja Vilnių ir Vilniaus kraštą pačiame judžiausioje jo laikotarpį, lenkų okupacijos metu, tarp pirmojo ir antrojo pasaulinio karo. Šiuo metu dvarai ir bažnyčios, šimtmečius lenkams Vilniaus krašto lietuviams, pirmą kartą į pagalbą ateina ir valdžia, ir lietuviams lieka atkakli, beatodairiška ir gausi aukomis kova už savo teises. Vieną antrą šios kovos nuotrupą esame skaitę mūsų laikraščiuose nepriklausomybės metu, vienas kitą epizodams žinomas iš pasakojimų, bet pilną vaizdą atskleidžia tik ši knyga. Jeronimas Cicėnas visą matęs, visa išgyvenęs, pats buvęs pirmose kovojančių vilniečių eilėse, ir todėl ši knyga nėra eilinis faktų ir dokumentų rinkinys, bet įdomi, patraukli apybraiža, gausi statistikos duomenimis, dokumentacija, mieliai skaitoma, tartum grožinės literatūros veikalas.

Knygoje yra 25 skyriai, kuriais apimamos visos Vilniaus ir Vilniaus krašto lietuvių gyvenimo ir kovų sritys. Vietomis autorius nesiriboja šiuo trumpu 20 metų laikotarpiu, kalbėdamas, pav. apie mokyklą ar bažnyčią, dar didelių šuolių praeitin, arba kalbėdamas apie paskiausius Vilniaus įvykius, prisimena nemažą ir iš bolševikų, ir iš vokiečių okupacijų. Knyga mirga šimtais vilniečių kovotojų pavardžių, dešimtimis įvykių aprašymų, gausi iliustracijomis ir kt. Vėlika ne tik labai įdomus pasiskaityti, bet ir reikšmingas mūsų netolimos praeities dokumentas, kuriam būtina rasti vietą kiekvienuose mūsų namuose.

Ši knyga gaunama „Nepr. Lietuvos“ redakcijoje: 1722 George St., Ville Lasalle, Ill. U. S. A.

„Dirvos“ prenumeratorai, tas gaus dovanų knygomis tiek, kiek sudaro prenumeratorų suma! Nežinome, ar daugelis tuo amerikonišku „bargenu“ pasinaudojo, bet prisimena vienas įvykis Buenos Aires mieste: prieš keliolika metų balsiečiai rengė vakarą su vadinamais teatre José Verdi. A. L. Balse buvo paskelbta: Kas ateis į vakarą ir apsimokės metinę A. L. Balso prenumeratorą, tas gaus dovanų knygomis tiek, kiek verta prenumeratoras. Publikos buvo pilnas teatras, bet tik trys tautiečiai eidami namo, pasiėmė knygas. (ALB)

Juodoji ranka

RICHARD SORGE

Kiekvienam kare milžinišką vaidmenį suvaidina šnipų organizacijos. Paskutiniojo karo archyvų duomenimis neabejotinai nustatyta, kad šiame kare pranašiausių šnipinėjimo vaidmenį atliko Ričardas Sorge, vokiečių komunistas, ilgus metus sugebėjęs vaidinti iškilų nacionalistą, paskutiniaisiais savo gyvenimo metais pasiekęs nacių spaudos atstovo postą Japonijoje. Savo šnipinėjimo veikla Ričardas Sorge atliko Sovietų Rusijos naudai neįkainojamos vertės pasitarnavimus.

Apie šį pagarsėjusį šnipą viso pasaulio spaudoje vis dar daug teberašoma ir išleidžiama stambių knygų. Mūsų skaitytojams čia yra pateikiamas vienas geriausių šio šnipų veiklos aprašymų. Šio aprašymo autorė Hede Masings pati buvo savo laiku Sovietų šnipė ir Ričardo Sorge bendradarbė.

1. Ankstyvą gegužės 20-tos dienos rytmetį, 1941 metais, vokiečių ambasados Tokio mieste sargybų postai šauniai atsalutavo, kai augšto ūgio, stipriai sudėtas, kiek šlubuojąs vyras praėjo pro juos ir įžengė į ambasados rūmus.

Įėjęs vidun, vyras prisiartinio prie vokiečių karo attachės Kretschmerio rašomojo stalo ir ėmėsi atrakinėti stalčiaus užraktą. Dar buvo vos septinta valanda ryto ir įstai-gos patalpose nebuvo nė gyvos dvasios.

Šis vyras nebuvo šiaip sau pašalinis išibrovėlis, nebuvo jis, pagaliau, ir koks vagis. Jau iš sargybų saliuoto matyti, kad jis turėjo oficialų leidimą lankytis ambasadoje bet kuriuo metu, dieną ar naktį. Ir ištikrųjų, jis buvo patsai vokiečių ambasados Tokio mieste spaudos attache, daktaras Ričardas Sorge, artimas ambasadoriaus, generolo - majoro Otto, draugas ir patarėjas.

Po kelių minučių rakinimo pastangų užraktas atšoko. Ričardas Sorge, išėmęs kelis naujo tipo japonų karo lėktuvų planus, kurių gamyba turėjo prasidėti per tris mėnesius, nusukubėjo į ambasados foto kambarį. Ištraukęs iš kišenės robotofirmos foto aparatą, jis čia pat tuos planus nufotografavo. Apie 8-tą, kada pradėjo rinktis ambasadon pirmosios kregždės — tarnautojai, planų originalai vėl gulėjo užrakini-

ti karo attachės rašomojo stalo stalčiuje. Tuo tarpu ponas Ričardas Sorge, susidėjęs į kišenę mikrofilmų ritulius, keliavo pas Trečiojo Reicho ambasadorių Japonijai generolą Ottą, kurio jis buvo pakviestas pusryčių.

Tokių pusryčių kvietimas buvo labai dažnas. Tai buvo ypatinga garbė, kuria pasididžiuoti galėjo tik daktaras Sorge. Nei kariuomenės, nei laivyno, nei aviacijos ar komercijos attachės tokių Hitlerio reprezentanto kvietimų negaudo. Bet nebuvo čia nieko ir nustabaus. Ričardas Sorge ir ponai Ottai pažinojo ir gerbė vienas kitą jau nuo pat 1933 metų. Kai anais metais jis pirmą kartą susitiko, Sorge buvo vokiečių laikraščio reporteris, o Ottas — pulkininkas-leitenantas ir karo attache pavaduotojas. Per eilę metų jie labai susidraugavo ir tapo artimiausiais draugais.

Ši gegužės rytą ambasadorius turėjo sensingų žinių, kuriomis norėjo pasidalinti su savo draugu. Baigęs gerti kavą, jis paslaptinai kreipėsi į Sorge.

— Hitleris — kaip jis su pasididžiavimu jam pasakė, — jau yra galutinai apsisprendęs pradėti karą su komunistine Rusija. Šiam karui bus panaudota apie 170 geriausių vokiečių divizijų. Pagrindinis puolimas nukreiptas tiesiog į Maskvą. Kad priešas liktų suklaidintas, keliolika divizijų puls Le ningrado ir Rostovo kryptimis. Karas, — tęsė toliau ambasadorius Ottas, — prasidės birželio mėn. 20 dieną. Vadinasi lygiai po vieno mėnesio.

Praeitais amžiuose nedaug tebuvo didesnių paslapčių, kaip toji ambasadoriaus Otto pranešta Sergei. Nacinės Vokietijos nutarimas užkariauti Sovietų Rusiją buvo vitaliniu punktu ne tik vien karo eigoje, bet ir viso pasaulio žmonių gyvenime. Jei toksai milžiniškas puolimas — istorijoje vienas didžiausių kariuomenės skaičiaus gausingumu — pasisektų, tai reikštų Stalino žlugimą ir Hitlerio apsisvainikavimą pasaulio valdytoju. Tačiau jei Stalinas sužinotų anksčiau tokio užpuolimo planą, kaip jis būtų pradėtas vykdyti?...

Papusrūčiavęs su ambasadorium, Ričardas Sorge, kaip paprastai, pradėjo kasdieninį savo darbą. O to darbo įprastinė rutina buvo tokia: septynių kalbų dienraščių perskaitymas, atkreipiant ypatingą dėmesio į žanginius straipsnius, įvairūs interviu, konferencijos ambasadoje ir pasikalbėjimai su svarbiausiais Tokio miesto vokiečių prekybininkais, kurie įkyriai tekalbėjo vien tik apie amuniciją, benzina, traktorius ir subsidijas.

Ričardas Sorge labiausiai likdavo patenkintas, kai su-

sirasdavo laiko užsukti į kokią pramogų užieigą išgerti stiklėlio. Tačiau tos dienos vakarą jis vakarienai savo bute vienui vienas. Užpylęs ant suvalgytos vakarienės kelis kokteilius, jis užsėdo motociklą ir nudūmė į 22 Sana Cho aplankyti savo gero pažįstamo, prancūzų laikraščio reporterio, Branco de Voukelitch. Kartkartėmis jis su juo pasimatydavo, nepaisant, kad jo kraštas buvo su Prancūzija karo būvyje. Tai nebuvo nieko keisto ar įtartino. Vokiečių ambasadorius apie šiuos pasimatymus buvo informuotas. Daktaras Sorge buvo atsargiai ir kruopščiai jam paaiškinęs, kad jis palaikys ryšius su prancūzu vien dėl to, kad nenustotų visiškai ryšio su užsienio reporteriais. Ambasadorius buvo pritaręs tokiam ryšių palaikymui.

Prancūzo bute Ričardas Sorge buvo pasodintas prie stiklėlio. Kadangi juodu abu buvo spaudos atstovai, tai profesiniam pokalbiui nebuvo galo. Maža to. Juodu abu buvo foto mėgėjai. Voukelitchas netgi buvo įsitaisęs filmų aiškinimui specialų kambarį. Kai Sorge padavė jam mikrofilmos rituliuoką, kurį nešiojosi nuo pat ryto kišenėje, prancūzas pažadėjo filmą išaiškinti.

Nor Sorge ir labai mėgo kompanijas, tačiau Voukelitcho namuose jis niekuomet gerai nesijautė. Čia buvo ir gera priežastis. Vokietis su pasisekimu buvo apgavęs prancūzą viename dalyke, kuris, kaip dažnai manoma, yra mėgstamiausias naminis prancūzų sportas. Netrukus po to, kai Voukelitch ir jo žmona Edita susipažino su Sarge Japonijoje, pastarasis jų suviliojo. Kiek vėliau Voukelitch išsikyrė su Edita ir vedė gražią japonę. Tačiau ir antroji ponio Voukelitch nebuvo visiškai abejinga daktarui Richardui Sergei. Dėl tokio savo pasisekimo Sorge jausdavosi Voukelitcho kompanijoje kiek neįaukiai.

Ši silpnybė, kurią šaunusis daktaras jautė moterų atžvilgiu, ir moterų silpnybė dar ryškiau parodoma jam pačiam, buvo suteikusi Richardui Sergei donžuano reputaciją. Per laiką apie 30 panelių ir ponių tapo lengvai gyvenančio ir daug geriančio vokiečio meilužėmis. Viena paskutiniųjų buvo Kalagayach Donovan, grakšti arių krauju maitijama japonė, Tokio kabarėto šokėja. Po vizito pas Voukelitchą, Sorge dar tą pačią naktį turėjo kitą konferenciją, kuri buvo viena įdomiausių, būtent, su Kalagayach jo miegamajame kambarėje. Nebuvo sunku atspėti, kuomet Ričardas Sorge būdavo užsiėmęs tokiomis konferencijomis — jis užžiebdavo prieš namus kabančią luktarną, kaip ženklą draugams, kad

Mokslo-technikos naujienos

KAS SOVIETAMS GAMINA ATOMINES BOMBAS.

Pasaulį nustebino žinia, kad sovietai jau yra išsprogdinę keletą, jų pačių pasigaminų, atominių bombų, o paskutiniui laiku pasigaminę ir vandenilio — H bombą. Išaiškinta, kad šioj srity Rusijoj dirba daug pagrobų po karo vokiečių mokslininkų, vadovaujant rusų mokslininkui P. Kapitza. Visos, sovietų agentų užsienyje pagrobos, atominių bombų paslaptys patenka į Kapitza seifus, kurie stipriai saugomi NK VD.

Idomu, kad pats Kapitza yra buvęs rusų emigrantas, pabėgęs į užsienį po 1917 m. revoliucijos. Jis apsigyveno Anglijoje ir studijavo Cambridge universitete, o vėliau dirbo anglų atominių tyrinėjimų institute, vadovaujant lordui Rutherfordui. Jis buvo pasiūstas į tarptautinį mokslininkų kongresą, kuris 1934 m. buvo sovietų suruoštas Maskvoje. Po kongreso, bolševikai, matydami Kapitza gabumus, nebeišleido jo iš Rusijos ir privertė jį dirbti atomo tyrimo srityje. Taip jis pasiliko Rusijoj, parsi gabeno iš Anglijos savo du vaikus ir galutinai apsigyveno NKVD pavėsy.

Dabar jis yra Sovietų Mokslo Akademijos Fizikos problemų instituto direktorius. P. L. TELEVIZIJA PRAKTIŠKAME GYVENIME.

Televizija nėra vien tik pramogai. Vis tobulėjančios televizijos vaidmuo išsiplėtė ir mokslo, pramonės ir karo technikos srityse. Mokslininkai gali visai saugiai stebėti atominių eksperimentus televizijos pagalba, sėdėdami toli nuo pavojingų sričių. Naujosieji vaizduojamose raketose yra įtaisomos televizijos „akys“, kurios pamato ir persiūciai į bazę, aiškų taikinio paveikslą. Karo laivai taip pat aprūpinami televizijos įrengimais, kurių pagalba galima matyti ir tyrinėti jūrų dugną tokiose gilumose, kur ne galėtų nusileisti joks naras. Paskendęs povandeninis laivas „Affray“ irgi buvo atpažintas tik televizijos pagalba.

Bandoma panaudoti televiziją plačiu mastu mokyklose ir universitetuose. Medicinos studentai seką dideliame ekrane visas sudėtingiausios operacijos smulkmenas, o profesorius čia pat aiškina chirurgo darbą.

Tuo gal būtų galima išspręsti mokytojų trūkumą. Vieno mokytojo vedamą pamoką galėtų stebėti iš karto visos televizijos ekrane turinčios mo-

kyklos. Tik kas nuramintų triukšmadarius vaikus?!

Televizijos ateitis be abejo, nėra yra labai didelė — ji tebe gyvena kūdikio dienas.

Viename Londono banke direktorius gali patikrinti visus seifus vien tik dirstelėdamas į ekraną: — visi seifai turi nuolatines televizijos akis, nukreiptas į uždarytus lobius. Greit fabrikuose neberekės tiek daug prižiūrėtojų ir „formu“.

Sėdi sau „bosas“ šilame kambarėlyje, o ekrane stebi visus fabriko kampelius — mato, kas ir kaip dirba.

ISRASTA TABAKO SKYNI MO MAŠINA.

Kad tabako ūkis yra pelningas, tą jau daugelis žino, bet kad jo skynimas pareikalauja didelių išlaidų, tą gal ne kiekvienas išsivaizduoja.

Tabako augintojai jau seniai pakušius krapštę, kodėl girdi, niekas neateina jiems pagalbon, kaip tą tabako nuėmimą atpiginti. O jie visai nei nesapnavo, kad Amerikoje, North Carolina, the Long Manufacturing Co. of Torboro, jau kelinti metai kai konstruktavo ir darė bandymus su šia mašina.

Š. mėn. 23—24 dd., tarpininkaujant Simcoe, Ont. Ross Sales Co., tarp Delhi ir Simcoe, Raimond Bulock ūkyje ši mašina išvydo Kanados tabakynus. Tai yra nesudėtingos konstrukcijos, trimis ratais vaizduojanti mašina. Apačioje patogiai sėdi keturi lapų skynėjai, pro kuriuos eina begalinė grandinė su „pirštais“. Jie po tris lapus paduoda į „pirštus“, kurie grandine keliauja ant viršutinio rielio po rišėjas. Rišėjoms jokių lapų padavėjų nebereikia. Vienas darbininkas paima iš rišėjų aprištą lazdelę su tabaku, o kitas vairuoja, tai ir visa „gengė“. Rišėjos ir prie mašinos turi būti labai gerai patyrusios, o visi kiti darbininkai, neišskiriant lapų skynejų, gali būti moterys ar pagūgliai. Šis „New Tobacco Harvester“ gali važiuoti nuo ketvirties iki 12 mylių per valandą. Kaina tik 1700 dol.

Pradžioje, aišku, atsirast tam tikrų gal netobulumų ir kritikos, bet neabejotina — ji bus visu stropumu tobulinama ir ateinančių metų rudenį norinčiam minimą mašiną pamatyti, ilgai įieškoti neberekės.

Korėsp.

1.171 KILOMETRAS PER VALANDĄ

Britų lakūnas mjr. Neville

nebutų kliudomas. Jau po vidurnakčio Sorge nuvežė Kalagayach motociklu namo.

Normaliai, kiekvienam vyrui, o ypačiai tokiam, kuris laikomas kiek tingiu, tokio atakingumo pakaktų vienos denos apimtyje. Tačiau Sorge dar nebuvo baigęs ryto metą pradėti darbo. Jis dar turėjo nuvykti į 2 Hiroo Cho pas vieną savo tautiečių. Jau buvo tikrai labai vėlu, kai Maksas Gotfridas Fridrykas Klausenas atidarė jam savo namų duris. Jis jau vilkėjo pižamą ir buvo pasiruošęs eiti nakties poilsio. Pagal profesiją Klausenas buvo prekybininkas. Jis buvo steigėjas ir vyriausiasis direktorius M. Klausen & Co., spaustuvės reikmenų gamybos firmos Tokio mieste.

Tyliai, kad nepabustų Frau Klausen, juodu abu užlipo palėpėn, kur buvo sumesti nereikalingi rakandai. Atsargiai uždarė duris, Klausenas atrakino didelę spintą ir išėmė iš jos dvi lagaminus dydžio dėžes. Vienoje jų dėžių buvo radijo siųstuvai, o antroje — radijo priimtuvai. Po dešimties minučių juodu pradėjo veikti. Kol Klausenas tvarkė techninius siųstuvų ir priimtuvų reikalus, daktaras Sorge išsiėmė storą Vokiečių Statistinių žinių metraščio kopiją, kurią jis naudodavo kaip rakta praešimų dešifravimui. Kai abu vyrai jau pilnai buvo pasiruošę, Klausenas davė signalą — EC JMR. Per priimtuvą atgal atėjo — XU-BS. Po to Klausenas sumurmėjo: „Pasiruošti Wiesbadenui“.

Wiesbaden, kaip žinome, yra žymus Vokietijos miestas-kurortas. Tačiau Sergei ir Klausenai tai reiškė kodo ženklą, kurį juodu naudodavo susisiekimui su slapto komunistiniu siųstuvu, įrengtu kažkur Sibire. Netgi ligi šiol nėra žinoma, kur tasai Wiesbaden siųstuvai buvo įrengti. Sorge ir Klausenas manė, kad tasai siųstuvai buvo kur nors netoli Vladivostoko. Svarbiausia tai, kad tą naktį per kelias minutes iš namų palėpės Tokio miesto vidury Raudonosios Armijos šnipų priimtuvai kažkur Sibire priėmė specialiu kodu Sorgės ir Klauseno pasiūstas žinias.

Ryto metą prie pusryčių stalo Stalinas buvo tiksliai informuotas apie visas paslaptis, kurias vokiečių ambasadorius Ottas vieną parą anksčiau tuo pačiu metu buvo papasakojęs Ričardui Sergei. Tokiu tad būdu Stalinas patyrė tikslia duomeno datą (tikrovėje puolimas buvo pradėtas dviem dienomis vėliau), divizių skaičių ir pagrindines puolimo kryptis. Šios žinios Stalinui ir visam komunistiniam pasauliui buvo neįkainojamos strateginės vertės. Su ironija tenka pridurti ir tai, kad tokios vertės žinios Stalinui nekaštavo nė vieno peno.

Daktaras Richardas Sorge buvo dešinioji Stalino ran-

Veda skln. inž. J. Bulota

JURŲ SKAUTAI PLAČIUOSE VANDENYSE.

Prieš 26 metus mūsų Jūrų skautai Klaipėdoje pakėlė bures pirmajai kelionei Baltija į užsienį. Po to pirmojo ir sėkmingojo bandymo per eilę nepriklausomos Lietuvos gyvenimo metų jie padarė daug plaukiojimų ir kaimyninius kraštus. Priešų okupacijos bei tremtis buvo sutrukdžiusi tokias keliones. Bet štai išeivijos mūsų jūrų skautai vėl atrado uostus, iš kurių ir vėl buvo laisvųjų vandenų platybėmis.

Š. m. liepos 30 d. Toronto jūrų skautai pakėlė savo jachtos „Nidos“ bures ir per Ontarijo ežerą atburiavo į Rochestery, N. Y., JAV. Buriavo penkiese. Vėjas pasitaikė gana palankus, protarpiais net stiprus. Po paros įdomaus ir smaus buriavimo jie pasiekė Rochesterio uostą. Čia užėžerio svečių sutikimu rūpinosi skautų draugininkė vyresn. skiltn. D. Podelytė ir skautų vadovas sk. vyitis skiltn. St. Ilgūnas. Daug padėjo vietos skautų-čių tėvai bei skautai-tės. „Nidos“ įgula jiems taria nuširdų jūreivišką dėkui už tokį puikų priėmimą.

Atplaukę svečiai dalyvavo iškilmingose Rochesterio skautų-čių sueigoje. Jos metu oficialiai buvo įkurtas lietuvių jūrų skautų vienetas — valtis Rochesterioje. Lauktina, kad rochesteriečių valtis įžengtų į šaunų ir stiprų jūrų skautų vietą ir kad atplauktų viešnagėn pas torontieškus jūrų skautus. Sueiga buvo užbaigta nuo taikingu lažu.

Kitądien, sekmadienį, skautai dalyvavo pamaldose. Vėliau skautės juos pavaišino kukliame pobūvyje. Kad kiek rochesterieškos skautės būtų visai sužavėjusios svečius ir „N“

Duke sprausminiu lėktuvu Hawker Hunter per vieną valandą sukorė tūkstantį šimtą septynioliasdešimt vieną km, sumušdamas pasaulinį greičio rekordą, kuris iki šiol priklausė amerikiečių lakūnui kpt. J. Slade Nash.

Farnborough aerodrome, ke lių tūkstančių žiūrovų akivaizdoje, mjr. Neville Duke 100 metrų augštyje 3-jų km ilgio

ka, kuri rausėsi pačiose jo mirtinų priešų — Vokietijos ir Japonijos — širdyse. Richardas Sorge buvo neabejotinai vienas didžiausių Antrojo Pasaulinio Karo šnipų. Šis dviejų nacionalistinės Vokietijos spaudos atstovas Japonijai, tikrumoje būdamas Sovietų Rusijos šnipu, sugebėjo apgauti visą vokiečių ambasadą Tokio mieste ir tuo pačiu nacių vyriausybę Berlyne.

Vargu, ar kuri nors labai svarbi paslaptis, kurią žinojo Tokio ir Berlynas, būtų prasmukusi nepatirta Ričardo Sorgės. Jo informacijų šaltinis nebuvo koks nors šlavėjas ar virtuvės patarnautojas, bet patsai vokiečių ambasadorius. Kaip teigia amerikiečių generolas Willoughby, kontražvalgybos vadas generolo MacArthuro štabe, Ričardas Sorge turėjo teisios „neįtikėtiną pasitikėjimą“.

Garsioji Kanados šnipų afera Antrojo Pasaulinio Karo metu yra neblogas šių laikų Sovietų špiunazės pavyzdys. Tačiau palyginus su Sorgės meistriškumu, anoji Kanados šnipų afera teturėtų būti laikoma tik mėgėjų pasirodymu. Per 8 produktingus metus nieko nesibijęs ir technškai puikiai paruoštas šnipų tinklas Japonijoje išdavinėjo politines ir karines paslaptis Sovietų Rusijai. Pradėjęs viską iš niekų tokaime krašte, kuriame jis prieš tai neikuomai nebuvo buvęs, daktaras Sorge suformavo ir išplėtė labiausiai pasisekusį ir išsiplėtusį šnipinėjimo tinklą visoje Japonijos istorijoje. Vadovaujamam daktaro Sorgės, vokiečių komunisto, įtikinamai pozavusio lojalų nacį, šiam šnipų tikslui beveik pasisekė atlikti vispusiškai nusisekusį nusikaltimą — taip toliau aprašė šią organizaciją amerikiečių generolas Willoughby.

Vien tik per sprendžiamuosius paskutiniojo karo metus Ričardas Sorge 141 kartą perdavė žinias pačioje „viską matančios ir viską girdinčios“ japonų policijos panosėje. Vien tik per kurjerius jis išgabeno apie 300 mikrofilmų ruliukų, kuriuose mažų mažiausiai tilpo apie 10.000 lapų svarbesnių vokiečių ir japonų karo paslapčių. Sovietų kurjeriams belikdavo paimti šią medžiagą jau Azijos kontinento pusėje.

Maža to, kad Sorge perspėjo Staliną apie Hitlerio planuojamą Rusijos užpuolimą. Kiek vėliau jis persiuntė Kremlui dar svarbesnių žinių. Joveikla, kaip teigia japonų vidaus reikalų policijos departamentas, buvo tikrai be ankstyvesnio pavyzdžio. Čia pridurtina tai, kad japonų policija nemėgsta prisipažinti tokių faktų. Informacijos, kurias jis siųsdavo buvo nepaprastos vertės Sovietų vyriausybei, Raudonajai Armijai ir, aplamai, visai internacionalinei komunistų

WINNIPEG

MAŠINOS KATASTROFŲ NUKENTĖJO LIETUVIAI.

Rugsėjo 20 d. naktį 10 mylių nuo Winnipeg plente Nr. 9 lengva mašina važiuojo Stankevičius, jo sūnus Karolis, žmona ir Karolio sūnus Richardas. Mašinai nuslydus į šoną jis nebeišlaikė vairo. Mašina pilnu greičiu leidosi į griovį ir apsvirtė. Stankevičius rastas už 10 pėdų toliau gulintis be sąmonės. Stankevičius tuoj atvežtas į Selkirk ligoninę. Jo gyvybei pavojaus nėra. Kiti lengvai sužeisti.

Stankevičius gimęs Lietuvoje, 45 metų amžiaus. Jau trys metai kai dirba Winnepege Vulcan Iron and Engineering Ltd.

DIDELIS GAISRAS.

Rugsėjo 20 d., 8 val. vakaro Winnepegą užtkio didelis gaisras: užsidegė didžiausia duonos kepykla, Weston Bakeries Ltd., Elgin g-vėje. Ši kompanija aprūpindavo duona didžiąją dalį winniepiečių, o taip pat ir provincijas. Apie 8 val. atvykę gaisrininkai rado bedirbančią naktinę pamainą, 16-ka vyrų ir 2-vi moteris. Darbininkai buvo greit evakuoti, o gaisrininkai ėmė gesinti ugnį. Visas miestas bu-

vo paskendęs dūmuose. Dirbo apie 100 gaisrininkų. Apie 12 val. pasisekė gaisrą prislopinti. Kompanijai padaryta nuostolių už 150.000 dol.

PRASIDĖJO MIŠKŲ DARBAS.

Jau kuris laikas Longlac Pulp and Paper Co., Impair Hotel lange, nr. 511 Main Str. iškabino skelbimą, kad reikalauja miškųkirtėjų įvairiose kempėse. Kerta kordus ir liogus, o taip pat dirba ir su arkalais (skidders). Norint vykdyti miškų darbus, reikia vykdyti tiesiai į Longlac, Ont.

The Ontario - Minnesota Pulp and Paper Co., Ltd. įstai ga, 203 Higgins Ave, Winnipeg, Man. reikalauja miškų kirtėjų ir 207 ir 208 camp. Norintieji ten vykty, Winnepego ofises siūlo važiuoti tiesiai į Kenora, Ont., iš kur kompanija siunčia pati į kompaniją. Greitu laiku numatoma atidaryti ir daugiau kempijų.

Miškuose darbų galima gauti, tik reikia noro ir drąsos vykdyti, o dabar pats kirtimo laikas. Augščiausi paminėtos žinios yra kuoti, o gaisrininkai ėmė gesinti ugnį. Visas miestas bu-

TIMMINS, Ont.

KRITIŠKAI SUSIZEIDĘ MEDŽIOKLĖJE.

Jonas Nakrašas, 33 metų kasyklų darbininkas, guli St. Mary's ligoninėje Timminse mieste, Ont. su peršauta koja. Gydytojų pareikimu, jo sveikatos stovis, rašant šias eilutes, buvo kritiškas dėl didelio kraujau nutekėjimo.

JAU BUS IR ATOMINIAI LĖKTUVAI.

Amerikos inžinieriai jau baigia gaminti povandeninį laivą, kuris bus varomas ir aprūpinamas atominė energija.

Dabar oficialiai pranešama, kad jau yra sukonstruoti ir lėktuvams atominė energija varomieji motorai. Tie lėktuvai galės aplėkti aplink visą žemę be sustojimo ir be kuro papildymo.

NAUJI ATOMINĖS ENERGIJOS GAVIMO BŪDAI.

Kol kas dar neskelbiama, bet jau yra išrasti nauji atominės energijos gavimo būdai, kurie nereikalingi tokių medžiagų, kaip uranijus arba plutonijus. Jie visai naujos rūšies ir daug esą patogesni ir praktiškesni. Suprantama, kodėl tas yra laimėjimas, kol kas paslapyje.

Jonas J. Juškaitis.

partijai. Vėliau, kai visa afera iškilo aikštėn, buvę jo kolegų vokiečių ambasadoje pripažino jį kaip tikrą savo srities meistrį.

Kaip ambasadorius Ottas pasijuto, kai šių šnipų tinklas liko susektais, apie tai istorija nutyli. Bet jis tikrai turėjo parausti, kai jam pranešė, kad tuo metu, kada jis, ambasadorius, buvo vokiečių armijos generolo majoro laipsnyje, jo kompanionas buvo raudonosios Armijos generolas leitenantas. Bet Ottas nebuvo vienintelis augstose pareigose esančių asmenų tarpe, kuriam taip gražiai buvo apdumiamos akys. Sorgės dešinioji ranka buvo japonas Ozaki Hozumi. Kada kunigaikštis Konoje buvo išrinktas ministeriu pirmininku, jis pasirinko Ozakį kaip neoficialų ministerių kabineto patareją.

Iš tų patikimų šaltinių bei iš 16-kos kitų šnipų veiklos Sorge surinkdavo daugiau svarbesnių žinių, negu vokiečių ambasadorius ar patsai Japonijos ministeris pirmininkas galėdavo jų turėti. Sorge dirbo ne vien tik vokiečių ir japonų teritorijoje. Kaip vėliau paaiškėjo, savo veiklą jis buvo išplėtęs ir Aliantų pusėje. Sorgės veikla nuo 1933 m. iki 1941 m. turėjo tiek pasisekimo, kad Raudonoji Armija visada būdavo painformuota iš kalno apie visus japonų vyriausybės, kariuomenės ir laivyno planus.

Šios autentiškos žinios, kurios buvo jo priešų — japonų, vokiečių ir amerikiečių — surinktos, yra pagrįstos dokumentais, kurie dabar yra jau skelbiami.

Po to, kai Sorge tapo suimtas 1941 metų gale, ir po to, kai jis galutinai įsitikino, kad nei nacių ambasada, nei Sovietų vyriausybė neturės jokių galimybių jo išlaisvinti iš japonų mirties kilpos, jis paršė savo prisipažinimą, apimančią 32.000 žodžių. Sekančiais metais japonų teisingumo ministerijos kriminalinis departamentas surinko apie Sorgės bylą tris didelius toms, kuriuos užantspaudavo ir pažymėjo: „Svarbi paslaptis“. Ši sensacinga byla buvo įrašyta į archyvą, bet po trejų metų, karui pasibaigus ir Japonijai patekus okupacijon, byla buvo surasta ir išversta. Bylos kopija dabar yra Washington. Maža to, Amerikiečių kontrašpiunazas ne vien tik patikrino visus japonų surinktus duomenis, bet tęsė toliau tyrinėjimus.

Šis straipsnis yra pagrįstas šių šaltinių pagrįsta medžiaga. Jis yra pat pat pagrįstas Hode Massing pačios asmenine Sorgės pažintimi iš tų laikų, kada ji pati buvo komunistų šnipė ir pažinojo jį 1922—1933 metais Vokietijoje ir Rusijoje. (Daugiau bus).

SAUGU — PATIKIMA — SAŽININGA!

Mann & Martel

REALTORS

1245 BLOOR ST. W. (prie Lansdowne) Tel. OL 8481

Daugelio lietuvių išbandyta-patikima nuosavybių pirkimo-pardavimo įstaiga turi pasiūlymų visuose Tamstų pageidaujamoose rajonuose ir pagal Tamstų norimą kainą.

\$22.000 pilna kaina. High Park raj. Retos vertės 11 k. namas, 2 mod. virt., 2 von., vand.-alyvos šildymas, 2 garažai, puikus mūras, atskiras, labai brangiai ir gražiai įrengta poilsio salė rūsy.

\$3.000 įmokėti, Bloor-Lansdowne r. 6 k., mūr., vandens-alyv. šildymas, 2 garažai, labai gerame stovyje tiek išorėje, tiek vid.

\$2.500 įmokėti, \$ 12.000; Delaware-Bloor. 8 k., dvigubas garaž., 2 virtuvės.

\$2.500 įmokėti, \$9.800. Gladstone-Bloor. Atsk., per 2 augštus 7 kamb. namas.

\$2.000 įmokėti, Dundas-Clarendon; 6 did. k., labai didelė šviesi virtuvė.

\$3.000 įmokėti, \$ 10.000. Bartlett-Hallam. 6 k., mūrinis, atskiras, 3 garažai.

\$4.000 įmokėti, \$16.500; St. Clair-Oakwood r., 7 k., atskiras, mūr., vandens šild., labai augštas rūsys.

\$16.000 pilna kaina. Euclid-Harbord 3 k., atsk., gero mūro namas, 2 virt., puikus kiemas, garažas, idealus nuomavimui.

\$4.800 įmokėti, \$16.500. H. Park virš Bloor. 7 k. per 2 augštus, mod. namas, vandens-alyvos šild., garažas, privatus įvažiavimas.

\$19.500 pilna kaina, High Park - Sunnyside 11 k., 3 virt., 2 von., geras mūras, atskiras, 2 garažai.

\$3.000 įmokėti, \$ 13.900 H. Park; 11 k. ir didelė patalpa krautuviui, 2 vonios, 3 virtuvės, 3 atskiri įėjimai, mūrin., 2 gar., reta prog.

Turime pasiūlymų: įvairiausių būtnių, farmų, gazolino stočių, žemės sklypų ir tt. Suteikiame paskolas ir morgičius.

MŪSŲ ATSTOVAS

Zigmas UMBRAZŪNAS

mielai Tamstoms suteiks plačią informaciją, aprodys ir padės išsirinkti. Prašom kreiptis į jį asmeniškai arba TELEF.: įstaigos OL 8481 Namų ME 0667

VYRIŠKŲ ir MOTERISKŲ RŪBŲ SIUVEJAS

Kostiumus ir paltus siuvu pagal naujausias madas. Turime didelį pasirinkimą įvairių anglišių ir vietinių medžiagų. Visus darbus atlieku pigiai, skoningai ir punktualiai.

E. D. KONDRATAS.

1113 A Dundas St. W. (netoli Ossington). Toronto. Tel. LL 9626.

KE 1118

J. GREEN

REAL ESTATE AND BUSINESS BROKER

933 Bloor St. W. Toronto.

Pirkdami ar parduodami namus pasitarkit su mumis — mielai jums patarnausim!

PERKANT — PARDUODANT

NAMŲ AR BIZNĮ

KREIPKITES Į LIETUVIŠKĄ BIURĄ

A. MINIOTA

REAL - ESTATE & BUSINESS BROKER

1333A DUNDAS St. W., TORONTO

Tel. OL 8443

Visais namų pirkimo - pardavimo reikalais suteiks Jums informaciją ir mielai patarnaus mūsų agentai

F. JONYNAS

V. JUCAS

Tel. įstaigos OL 8444

Biznio telef. OL 8444

Namų OL 2636

Namų telef. OL 6718

P. DAMBRAUSKAS

Telef. įstaigos OL 8443

Namų JU 6198

Mes taip pat tarpininkaujame pirkimo - pardavimo dokumentų sudaryme bei morgičių ir paskolų reikalais.

Maloniai pranesame!

NAUJŲ „FORD“ AUTO MOBILIŲ ir SUNKVEŽIMIŲ PIRKIMO REIKA LAIS KREIPKITES

Į MŪSŲ ATSTOVĄ

V. PESECKA

INFORMACIJA:

vasaris 18 — 21 val. šeštadieniais 10—13 val.

DIDELIS PASIRINKIMAS VARTOTŲ AUTOMOBILIŲ IR SUNKVEŽIMIŲ, BE TO GREITAI IR SAŽININGAI ATLIEKAME VISŲ AUTOMOBILIŲ ĮVAIRŲ REMONTĄ.

FORD-MONARCH ATSTOVYBĖ

CHURCH MOTORS LTD

1638 BLOOR Street West, Toronto.

Tel. OL 2371

DĖMESIO TURINTIEMS AUTO MAŠINAM!!!

Imperial Auto Collision

Atlieka visų mašinų visokį remontą:

(sparnai, durys, priekis, rėmai).

Spalvų dažymui, didžiausias pasirinkimas.

Darbas garantuotas.

561—567 KEELE Str.

Biuro telef.

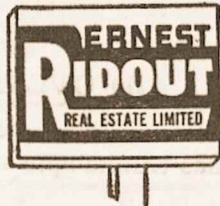
vienas blokas į pietus

JU 4773

nuo St. Clair

Namų CE 1-3444

TORONTO, Ont.

DIDŽIAUSIAS NAMŲ PASIRINKIMA

KANADOJE DIDŽIAUSIOJE NUOSAVYBIŲ PIRKIMO PARDAVIMO ĮSTAIGOJE

PIRKDAMI AR PARDUODAMI PASITARKITE SUMŪSŲ EKSPERTAIS.

MES TURIME ŠIMTUS ĮVAIRIAUSIŲ NAMŲ. TAIP PAT DUODAME PASKOLAS.

MŪSŲ NAMŲ APRAŠYMAI SU FOTO NUOTRAUKOMIS PALENGVINS JUMS PASIRINKTI NAMUS.

PLATESNIŲ INFORMACIJŲ IR VISAIS NAMŲ PIRKIMO - PARDAVIMO REIKALAIS KREIPKITES

A. KIRSONIS

Telef.: OL 7511

V. MORKIS

Telef.: OL 7511

B. SERGAUTIS

Telef.: OL 7511

1460 DUNDAS St. W. (prie Dufferin) — TORONTO.

HAMILTONE

MŪSŲ ĮSTAIGĄ ATSTOVAUJA

J. VALEVICIUS

VISAIS NEKILNOJAMO TURTO REIKALAIS SKAMBINK AR UŽEIK 913 MAIN St. East, Tel. 9—4121

ERNEST RIDOUT

REAL ESTATE LIMITED REALTORS

J. J. ELLIS, Realtor

383 RONCESVELLES AVE., TORONTO, ONT.

JEIGU NORITE PIRKTI AR PARDUOTI NAMUS, FARMAS, GAZOLINO STOTIS, KRAUTUVES AR KITOKIUS BIZNIUS, VISUOMET JUMS MIELAI PATARNAUS MŪSŲ ATSTOVAS

Vytautas Lunys

TELEFONAI: BIURO OL 6321, BUTO LA 6338

TORONTO

BALŲ SPORTO FEDERACIJOS KONCERTE

Eaton Auditorijoje, stipriausiai ir šadeikienės tautiniai šokiai. pasirodė lietuvių meninės pajėgos: A. Kalvaitytė ir I. Motekaitienė, o taip pat muz. Gai vo baletą išpildytą poros I. levičiaus vad. „Varpo“ choras Apine ir J. Gotschalks. Jų solistais buvo Zentius ir Geistauts.

listais buvo Zentius ir Geistauts.

Estų mergaičių grupė, vad. H. Tiudus, išpildė plastiškus ritmo šokius su sviediniais.

Šis koncertas tegalėjo sušaukti tik apie du trečdalius salės publikos. Daugiausia dalyvių buvo lavių tautybės. L.

DANUTĖ STRAZDAITĖ

321 Oakwood Ave., Toronto, 10.

GORDON'S BEAUTY SALON

Daro pusmetines ir įvairias vienkartinės šukuosenas, dažo ir kerpa plaukus. Kiekvienu metu (išskyrus sekmadienius) galima susisiekti telefonu: OR 8081.

DĖMESIO! Statau naujas alyvines ir kitokias krosnis, taip pat remontuoju senas. Pravedu gazo linijas, prijungiu plytas, statau radiatorius, vandens apšildymo krosneles ir atlieku kitokius panašius darbus.

Pranešu klientams savo naują adresą:

7 HAVELOCK, Toronto, telef. LL 4576

ANT. JUOZAPAITIS

JOHN J. ELLIS

REAL ESTATE

NAUJAI ATIDARYTAS SKYRIUS..

383 RONCESVALLES — TEL. LA 8000

Įgyto pasitikėjimo dėliai mūsų firma auga sparčiausiai žingsniais. Kiekvienu laiku čia rasite didžiausią namų ir kitokių nuosavybių pasirinkimą. Kiekvienu laiku šimtai namų visuose Toronto rajonuose. Ypatingas mūsų naujojo skyriaus dėmesys bus skiriamas patarnauti klientams, norintiems įsigyti namus High Parko rajone.

Parūpinamos paskolos padidinti Jūsų įmokėjimą.

R. ŽULYS

383 Roncesvalles. - Telef. OL. 6321 - Buto tel. EM. 3-6711

Dr. A. Pacevicius

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

Yarmey Clinic 314 Bathurst St., Toronto

Telef. kabinetas EM. 6-2696. Namų OL 4778

Rentgenas. Physioterapija. Laboratoriniai tyrimai.

Priima ligonius ir gimdyves: kasdien 11—12 val., 2—4 v.

ir 7—9 val., šeštadieniais nuo 11—3 val.

„NL“ ADMINISTRACIJA
prašo Gerb. Skaitytojus atnaujinti prenumeratą 1953 metams**Dr. N. Novočickis**DANTŲ GYDYTOJAS
(Lietuvis)

345 BLOOR St. West

(kampas Bloor - Huron)

TORONTO

Telefonas MI 2003

Priėmimo val. nuo 9 v. iki

5 v. ir pagal susitarimą.

W. A. LENCKI,

B. A., L. L. B.

TEISININKAS —

Advokatas — Notaras

100 Adelaide St. W.

Room 107

Telefonas EM. 6-4182

Toronto

John J. ELLIS,

REAL ESTATE

1072 BLOOR ST. W., TORONTO, Ont.

MALONIŲ IR SAŽININGŲ PATARNAVIMU MŪSŲ FIRMA ĮSIGIJO GERĄ VARDĄ TORONTO VISUOMENĖJE. PAS MŪS DARBŲ VIRŠ 80 ĮVAIRIŲ TAUTŲ AGENTŲ. KASDIEN GAUNAME APIE 60 NAMŲ PARDAVIMUI. TODEL, JEIGU TAMSTA JIESKOSI NAMO, BIZNIO, SKLYPO ir t. t., ATSIMINK IR SAVO PRIETELIUI PATARK, KAD, VISUOSE PIRKIMO - PARDAVIMO — PASKOLŲ GAVIMO REIKALUOSE TAMSTOMS MIELAI PATARNAUS IR PATARNAUS

P. LEONAS

TEL. ME 2471

BUTO KE 7425

1072 BLOOR ST. W., TORONTO, Ont.

HAMILTONUI, TORONTUI IR APYLINKĖMS.

Kontraktorius K. TRUMPICKAS

Įrengiami nauji visų rūšių namų apšildymai anglimis arba alyva. Keičiamos senos krosnys į naujas, moderniškas alyva apšildomas ir pilnai automatiškas. Įrengiami alyvos apšildymai (Oil Burneriai) į senas krosnis ir taisomi seni apšildymai.

Didelis pasirinkimas įvairių firmų krosnių ir Oil Burnerių. Kadangi prekės gaunamos tiesiog iš urmo sandėlių, be jokių tarpininkų, todėl ĮRENGIMAI DAROMI ŽYMAI PAPIGINTOMIS KAINOMIS IR IŠSIMOKĖJIMUI DVIEMS METAMS.

VISI PATARIMAI VELTUI.

Užsakymai priimami:

Hamilton: 18 Spadina Ave. Telefonas 9—2035.

Toronto: 693 Dovercourt Rd. Telefonas LO 8951.

LO 2710

MICHAEL KOPRIVICA

REAL ESTATE AND BUSINESS BROKER

1489 DUNDAS ST. W. (kampas Dufferin) Toronto.

Pirkdami ar parduodami namus pasitarkit su mumis,

mielai jums patarnausim!

DR. K. ŽYMANTIENĖ

GYDYTOJA IR CHIRURGE

430 DUNDAS Str. West Toronto.

Priimamos val.: nuo 1—4 ir nuo 5—8 val. p. p. Kitu laiku pagal susitarimą.

Telef. EM 6-5798.

Pažinkime Kanadą

XIV JOHN BY — KANADOS STATYTOJAS.

Kaip pradėta Kanados sostinė.

Kanados istorijos puslapiuose galima rasti ne tik vardų karių ir valstybės vyrų, kurie padarė šį kraštą dideliu, bet juose galima rasti taipogi vardų mokslininkų, pramonininkų ir inžinierių, kurie išvystė šio krašto nepaprastai didelius natūralinius resursus. Tai buvo tie, kurie statė neapskaičiuojamų mylių geležinkelį, pasakojo kasyklų darbininkui kur kasti ir kurie planavo ir statė mūsų miestus. Iš šių vardų išsiskiria ypatingai John By.

John By gimė 1779 m. Anglijoje ir kaimo jaunas vyras stojo į valstybinę tarnybą kaip kareivis. Po Karališkos Karo Mokyklos (Royal Military College) jis buvo paskirtas Kanadon 1805 m. Karas tarp Anglijos ir Jungtinių Valstybių buvo laikomas neišvengiamu ir John By dirbo prie Quebec'o miesto ištvirtinimo ir jam taipogi buvo pavesta statyti kanalą Šv. Laury no upėje.

Vienus metus prieš karo pradžią, kai amerikiečiai išbrovė į Kanadą, jis buvo pašauktas Portugalijon, kad dalyvautų čia sustabdyme neramumų. Sekančiais metais jis buvo išsiųstas Anglijon, kad perimtų Karališkus parako fabrikus (Royal Gunpowder Mills).

Po 1812 metų karo britai atkreipė dėmesį į Kanadą. Jie pradėjo planuoti gynybą, jei dar kitas karas iškiltų su Jungtinėmis Valstybėmis.

Viena iš svarbesnių susisiekimo linijų tarp Viršutinės ir Žemutinės Kanados buvo Šv. Lauryno upė. Bet daugiau kaip šimtas mylių šios upės į pietus nuo Kingston sudarė sienos dalį tarp Kanados ir J. Valstybių. Siaurinis pakraštys buvo kanadiečių rankose, o pietinis amerikiečių. Karo atveju tik keletas amerikiečių pabūklų su apmokytais būklininkais galėtų sustabdyti visą britų laivininkystę šia upe. Taigi kelias, vedantis iš Viršutinės į Žemutinę Kanadą, buvo perpavojingas karo metu.

Buvo pasiūlyta, kad reikalinga statyti kanalų sistemą, kuri sujungtų upes ir ežerus tarp Kingston, prie Ontario ežero, ir Ottawos upės. Laičiai, kurie gabentų šaudmenų ir vyrus iš Toronto į Montre alį, plauktų nauja vandens kelių sistema nuo Kingston ežero, upę ir kanalą į Ottawos upę ir Ottawos upę iki Montre alio ir toliau.

Šis planas buvo laikomas tokiu svarbiu, kad 1826 metais buvo pradėti paruošiami jį darbai. John By, kuris dabar jau Lieut.-Colonel, buvo paskirtas vykdyti šio projekto.

Faktinai darbus šiai sistemai, vad. Rideau Canal, pradėjo ir užtruko iki 1832 m. Atsirado daug sunkumų, kurie tačiau buvo nugalėti. 1832 m. pirmasis laivas, garlaivis „Pumper“, (bet kuris gavo vardą „Rideau“ šios progos

garbei), plaukė kanalu ir kanalas buvo atidarytas bendram naudojimui.

Tais pačiais metais By buvo pašauktas Anglijon. Jis galvojo, kad jo kraštas jį pagerbs už savo darbą, bet vieton to buvo kaltinamas už šio projekto netinkamą administraciją. Reikalas buvo ištirtas ir By paskelbtas nekaltu. Jis pasitraukė iš visuomenės darbo ir mirė 1832 metais.

Laivininkystė labai mažai pasinaudoja šiandien šiuo kanalu. Jungt Valstybės pasidarė Kanados geru draugu. Vieninteliai pabūklai, kurie randasi pasienyje, tai yra tie seni surūdiję parkuose. John By'o didysis darbas buvo didelė dalimi bereikalingas.

Kai John By statė kanalą, jis buvo tuo pačiu metu sudomėjęs kitais projektais, kuriuos jis laikė ne tokiais svarbiais. Jis inspektavo žemę, kur kanalas įteka į Ottawos upę, ir sudarė planą miestui, kuris, kaip jis tikėjo, išsivystys ir sustiprės, kad galėtų ginti kanalą.

Miestas susikūrė šioje vietoje. Jis buvo vadinamas By

SOTUS ALKANAM PADĖK

AID OVERSEAS, INC., 3133 S. HALSTED ST. CHICAGO 8, U. S. A.

Bendrovė siunčia maisto siuntinius į Vokietiją ir kitus kraštus, išskyrus SSRS. Pristatymas trunka apie 17 d., nes siuntiniai siunčiami iš Europos sandėlių. Pilnas draudimas.

Siuntinys Nr. 6
A. 10 sv. cukr.—\$2.60
B. 20 sv. cukr.—\$4.70
Siuntinys Nr. 7
A. 10 sv.kv. miltų\$2.50
B. 20 sv. kv. miltų\$3.90
E. 9 sv. kiaul. t. \$ 5.25
Siunt. Nr. 11—\$ 6.50
5 sv. cukraus

Reikalaukite pilno siuntinių sąrašo.
5 sv. baltų kv. miltų
3 sv. gr. kiaul. taukų
1 sv. šokolado
1 sv. kavos
Siunt. Nr. 12—\$ 6.40
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaul. taukų

1 sv. deg. kavos
1 sv. kakavos
Siunt. Nr. 19—\$ 9.95
4 sv. rūk. lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
2 sv. marmelado
1 sv. deg. kavos

1 sv. šokolado
2 sv. kakavos
4½ sv. cukraus
2 gab. tualet. muilo
Siunt. Nr. 22—\$ 5.50
3 sv. gr. kiaul. taukų
3 sv. rūkytų lašinių
3 sv. cukraus
1 sv. šokolado

town nuo 1827 iki 1854 m. jo kito dvi valstybės, kurios turėjo augščiausius tekstilės industrijos atlyginimus.

Antroje augščiausių atlyginimų grupėje yra Švedija, Norvegija, Danija, Suomija, Šveicarija, Suvienyta Karalija, Argentina, Australija bei Naujoji Zelandija.

Trečioje grupėje yra Prancūzija, Olandija, Airija, Čekoslovakija, Italija, Vokietija, Čilė, Urugvajus bei Pietų Afrikos Unija. Žemiausioje grupėje yra Bulgarija, Brazilija, Kolumbija, Peru, Indija, Pakistanas ir Japonija.

Jokių skaičių nėra paduota apie Sovietų Rusiją. (CS).

kitos dvi valstybės, kurios turėjo augščiausius tekstilės industrijos atlyginimus.

Antroje augščiausių atlyginimų grupėje yra Švedija, Norvegija, Danija, Suomija, Šveicarija, Suvienyta Karalija, Argentina, Australija bei Naujoji Zelandija.

Trečioje grupėje yra Prancūzija, Olandija, Airija, Čekoslovakija, Italija, Vokietija, Čilė, Urugvajus bei Pietų Afrikos Unija. Žemiausioje grupėje yra Bulgarija, Brazilija, Kolumbija, Peru, Indija, Pakistanas ir Japonija.

Jokių skaičių nėra paduota apie Sovietų Rusiją. (CS).

PAJIEŠKOJIMAI

— Pajieškomas Martynas Janavičius, iki 1944 metų dirbęs Panevėžio Kelių Valdyboje inžinierium. Jieško vienas iš gerų pažįstamų, iš senų laikų, svarbiu reikalu. Prašomas atsilipti Nepriklausomos Lietuvos administracijai.

— Jieškoma p-lė Dana Cinnaitė, atvykusi Kanadon 1948, gyvenanti Toronte. Prašoma atsilipti ar žinančius pranešti: The Canadian Red Cross Society, 95 Wellesley St. E., Toronto, Ont.

JEIGU NORI PIRKTI AR PARDUOTI NAMĄ BEI BIZNĮ, KREIPKIS Į

J. KARPIS

REAL ESTATE

ČIA SAVO KALBA GALĖSI IŠSIAIŠKINTI VISUS REIKALUS ir GAUSI REIKIAMĄ PATARIMĄ BEI PATARNAVIMĄ.

J. KARPIS REAL ESTATE

1609 DUNDAS ST. W. OL 7996-7. Toronto.

MYERS COAL Co Ltd. Hamilton

VISŲ RŪŠIŲ KURAS IR ĮVAIRŲ APSILDYMO ĮRENGIMAI BEI PATAISYMAI.

Prieinamos sąlygos, mandagus patarnavimas, garantuota prekių kokybė. Kreiptis pas lietuvių atstovą.

JUOZAS KARUŽAS

147 Grant Ave.

Telef. 7-477-8.

Tabako ūkiai pardavimui

GERIAUSIA PROGA DABAR IŠSIRINKTI ŪKĮ. Galima tinkamai apžiūrėti visus laukus, podirvį ir derlių. Didelis pasirinkimas ūkių pradedant 3.000 dol. įmokėjimu. Kreipiantis prašau pažymėti įmokėjimo sumą.

CHARLES POCIUS REAL ESTATE.

Tillsonburg, Ont. Tel. 829J.

J. GRAŽYS

SIUVU NAJUS IR TAISAU SENUS KAILINIUS PALTUS. DUODU GERĄ KAILIŲ PASIRINKIMĄ.

DARBA ATLIEKU SAŽININGAI IR SVARIAI.

KAINOS PIGESNĖS KAIP KITUR.

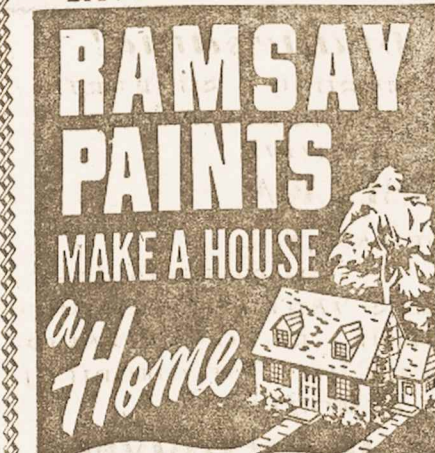
7437 BLOOMFIELD, Park Extension. CRescent 2279.

Kreiptis po 6 val. vakaro, šeštadieniais — visą dieną.

VICTOR HARDWARE

5939 MONK Boulevard, MONTREAL. Tel.: FI 1492 SAVININKAI BROLIAI BRATAUSKAI

There is a RAMSAY PAINT for INTERIOR or EXTERIOR USE!

in FLAT SEMI-GLOSS GLOSS FINISHES

PERKANTIEMS DAŽUS GALONAIŠ, NAMŲ SAVININKAMS DUODAMA 20% NUOLAI DA.

CROSLLEY RADIO ir TELEVIIZIJA

C. C. M. DVIRAČIAI

PASINAUDOKITE SPECIALIA VISŲ PIRKINIŲ NUOLAI DA, TAIKOMA LIETUVIAMS!

RAŠTINĖ. TR 6025 5 — 6th Ave, VILLE LASALLE.

J.R. RIENDEAU

KONTRAKTORIUS

VISŲ RŪŠIŲ KASIMAI

Specialybė: kanalizacija ir vandentiekis. Mechanizuotos kasimo priemonės, kompresorius.

Dr. DORA GORDON

Dantų gydytoja

Kalba lietuviškai

Tel.: WALnut 9773

4914 Decarie Blvd., Montrel.

Moteru Rubu Siuveja

siuvu paltus, kostiumus ir sukneles. Darbas augštos kokybės, kainos prieinamos.

STASĖ VENCKIENĖ

6702 Des Erables, Montreal (kampas St. Zotique).

BRONIUS AMBAKAS

SPECIALISTAS IŠ EUROPOS

BLOKSŲ — BRIKSŲ — PLYTELIŲ

dėjime

MALONIAI PATARNAUS TAMSTOMS.

Vakara 3867 Henri Julien St., Montreal. LA 9460.

KAINOS PIGESNĖS KAIP KITUR.

EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS. MINOR REPAIRS. RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED.

CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY. FUR AND GARMENT STORAGE

2832 ALLARD TR. 1135

MONTREALIS 2832 ALLARD TR 1135

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apsiaustus nuo lietaus uždedami jiems „Drex“, kad neperleistų vandens ir duotų gražesnę išvaizdą.

Taipgi valome visokiausios rūšies karpetus ir fotelius (Chesterfields), gardinus lengvus ir sunkius. Sutaisme rūbus (išsirimus), įsiuvame sagas ir pan. Kiekvieną orderį paimame iš namų ir pristatome į namus.

Už mūsų atliktą darbą garantuojame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti: TR 1135, galima šaukti lietuviškai.

Lietuviai savininkai:

J. Matulaitis,

J. Kriauciūnas,

A. Majauskas.

LIETUVIS LAIKRODININKAS

ŽUKAS ANTANAS

408—8-th Ave, Ville Lasalle, Que.

TR 4321

Kreiptis vakarais po 6,30 val.

Atstovavimas įstaigose, patvirtinti dokumentų vertimai ir nuorašai, kalbinė pagalba turto sandėriuose, teismuose, mokesčių, imigracijos, vizų ir kiti reikalai

Jonas Žmuidzinas

Paryžiaus universiteto dipl. teisininkas:

3420 Drummond, Montreal, P.Q., Canada. Tel.: PL 6580

Duodame ir kreditan

PARAMOUNT JEWELLERS

363 ST. CATHERINE St. W. netoli Bleury HA 0888

78 SAVAITĖS IŠSIMOKĖJIMUI be nuošimčių

Plačiai išgarsinti laikrodžiai
■ CYMA ■ LONGINES
■ BULOVA ■ OMEGA

Šviesiai melsvi deimantai
Mokame augščiausias kainas už seną auksą ir deimantus.

EKSPERTŲ GARANTUOTAS LAIKRODŽIŲ TAISYMAS

7582A, RUE EDOUARD, VILLE LASALLE TR 7412.

SUPERIOR REAL ESTATE Co.

Gerard Cool

4337 Verdun A., Verdun YO 3323

Alcide Blais,

29—4ieme Av., Ville Lasalle. TR. 7849.

Rūta

LIETUVIŠKA MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVĖ JŲSŲ PATARNAVIMUI PRAŠOME APLANKYTI 7730 Broadway St. (kampas 8 Ave.).

Ville Lasalle.

A. GAURYS.

Telefonas: HE 0100

PIRMAS RUDENS BALIUS HAMILTONE!

KLB HAMILTONO VALDYBA, Š. M. SPALIO MĖN. 17 D.

REPREZENTACINIAME ROYAL CONNAUGHT VIESBUTYJE (King ir Joh ngatvių kampas) CRYSTAL SALEJE, RENGIA PIRMĄ HAMILTONE

RUDENS BALIŲ. TURTINGAS BUFETAS!

PUIKUS ITALŲ ORKESTRAS! STALIUKAI UŽSAKOMI IŠ ANKSTO PAS VALDYBOS NARĘ

V. SUBATNIKAITE, NUO 6 IKI 8 VAL. VAKARO TELEFONU 3—4144. PRADŽIA 7 VAL. 15 MIN.

KLB Hamiltono Valdyba.

MŪSŲ ŽYMAUSIAS AKTORIUS

H. Kačinskas jau šį penktadienį iš New-Yorko atvyksta į Hamiltoną ir dalyvaus kartu su Kanados lietuvių rašytojais T. Fondo rengiamame šeštadienį spalio mėn. 10 d. literatūros vakare.

LAIKE DARBO SUSIZEIDĘ gana sunkiai dešinę ranką Hamiltono skautų tuntininkas E. Mickūnas. Linkime greito pasveikimo!

CYTO ORGANIZACIJOS ATSTOVŲ

suvažiavimo proga, sekmadienį spalio mėn. 4 d. įvyko įvairių tautybių pasirodymas su tautiniais šokiais, dainomis, muzika ir t. t. Iš lietuvių pasirodyme dalyvavo Hamiltono choras „Rūta“ ved. V. Untulio ir tautiniai šokiai ved. V. Panavaitės.

VISUOTINIS PARAPIJOS

narių susirinkimas dėl mažo skaičiaus neįvyko.

SUSITUOKĖ

Romualdas Giedraitis su Gražina Vyšniauskaite. Povestuvinė puota įvyko jaunojo tėvo — pulk. J. Giedraičio namuose.

SUNKIAI SUSIRGO

ir paguldytas į Hamiltono Ge-

neral Hospital A. Patamsis. Kbr.

SUSIDOMĖJIMA KELIA LITERATŪROS VAKARAS

Šį sekmadienį, spalio 10 dieną Rumunų saleje rengiamas Literatūros vakaras kelia nemažą susidomėjimą, kiek girdėti, ne tik tai pačių hamiltoniečių tarpe, bet ir gretimose lietuvių kolonijose — Wellande, St. Catharines, Niagaroje, Port Colborne ir Toronte.

Be ko kita, ypatingą susidomėjimą kelia nelauktas „kuntaplino“ Kl. Prielgausko pasirodymas su humoristinėmis kūrinių. Laukiama, kad pirmasis šiemet literatūrinis vakaras turės nemažą pasisekimą.

KYLA MŪSŲ VERSLININKAI

Plečiasi J. Kažemėko ir sūnų mėsos gaminių įmonė. Kažemėko mėsos gaminiai, ypač dešros, turi labai didelį pasisekimą. Jis patinka ne tik pabaltiečiams, bet ir anglams.

Juozo Girdvainio restoranas pastoviai išsilyja naujų klientų, nes jo meniu randa vis daugiau mėgėjų, ir todėl p. Girdvainio įmonė turi aiškia tendenciją augti ir plėstis.

Antano Staigvilos maisto gaminių įmonė taip pat gražiai verčiasi. Ir ji kyla ir auga. Dau-

DIDELIO PATYRIMO VALYMAS - TAISYMAS

DE LUXE CLEANERS

Paėmimas ir pristatymas dieną ir vakarais.

Sov. P. Rutkauskas Tel.: NE 5-0303; 143 — 8 Lachine.

LIUDESIO VALANDŲ

KREIPKITES PAS

Laidotuvių Direktorių

C. Halpin Funeral Home Reg'd.

KOPLYČIA VERDUN — WILLIBRORD AVE KAM

PE, PRIE PAT AUŠROS VARTŲ PAR. BAŽNYČIOS

4500 VERDUN AVE, VERDUN. Tel. YO 3440

Siuvėjas

P. ŠIDLAUSKAS

PRIIMU ĮVAIRIUS UŽSAKYMUS. ANGLISKŲ IR VIETINIŲ MEDŽIAGŲ PASIRINKIMAS VIETOJE.

ATLIEKU MENISKĄ DARBĄ.

UŽ SAVO DARBĄ GARANTUOJU.

Kreiptis vakarais po 6 val.

Tel. HA 8022

1124 Chenneville St. Apt. 2 (kampas Bleury ir Dorchester)

MONTREAL

MAMERTAS MAČIUKAS

DIPLOMUOTAS MOTERIŠKŲ IR VYRIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS.

AUGŠTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS.

ANGLISKOS MEDŽIAGOS — NAUJAUSIOS MADOS.

SKUBUS PATARNAVIMAS.

SPECIALIZUOJUOS UŽSAKYMAIS PAŠTU

(mail orders) iš visų Kanados ir JAV vietovių.

Adresas: kampas Mount Royal ir Brebeuf, Montreal. (vienas blokas į rytus nuo De la ROCHE)

įėjimas: 4504 Brebeuf St. Tel. FR 9141; Res.tel. RA 2-1726.

geliui imponuoja jo lietuviško dešros.

Labai gražiai vysto biznį kontraktorius K. Trumpickas, apimdamas plačiai reikalą.

Tarpininkai, kaip Juozas Valiūšius, kai tik tai pradeda darbą, jau jo nemeta, nes jis gerai jiems vyksta.

Specialistės, kaip Stela Škudienė, turinti grožio salioną, arba St. Savickas, turintis vyrų kirpyklą, gerai laikosi ir turi tendencijos progresuoti.

Tai vis labai mieli reiškiniai.

Tautiečiai prašomi atsiminti šūkį: „Savi — pas savus!“ k.

A.J. Norkeliūnas

PER SAVO AGENTŲRĄ

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

AŠTUNTI METAI KAIP DRAUDŽIA GYVASTĮ, NAMUS, BALDUS, MAŠINAS, BIZNIUS, SUSIRGIMUS ir NELAIMINGUS ATSTIKIMUS. BENDRAI SAŽININGAI PATARNAUJA VISOSE DRAUDIMO SRITYSE.

5637 JEANNE D'ARC AVE., MONTREAL 36

Tel. CL 2368

PIGIOMIS KAINOMIS PIRMOS RŪŠIES:

Šviežią, rūkytą, konservuotą ir virtą mėsą, paukščius, dešras, kumpį, sviestą, sūrį kiaušinius ir kitus maisto produktus galima gauti tik pas

PUNKRĮ ir KRASAUSKĄ

335 RONCESVALLES AVE, TORONTO.

Audžiu tautinius rūbus.

JUOSTAS, PAGALVĖLES, STALTIESĖLES, UŽUOLAIKAS ir kt. NEAUGŠTOS KAINOS.

288—6 Ave. Ville LaSalle. Ald. Bobénaitė-Puniškienė.

7697 CENTRAL, VILLE LASALLE. HE 3207

LE MIEUX LINGERIE

VAIKIŠKI IR MOTERIŠKI DRABUŽIAI.

Taipogi yra priimami DAŽYMO ir PROSINIMO darbai sumažintomis kainomis.

5% nuolaida patiekusiam šį skelbimą.

BELLAZZI — LAMY, INC

TR 5151 7679 George St., Ville Lasalle.

Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.

Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

Dr. Roman Pniewski

Daugiametė praktika didelėse ligoninėse ir klinikose.

Vidaus ligų, akušerijos ir venerinių ligų specialistas.

3537 PARK Ave, Montreal. Tel. HA 7623.

Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų.

GENERALINIS STATYBOS KONTRAKTORIUS

D. E. BELANGER & SONS

15 METŲ JŲSŲ TARNYBOJE

GARANTUOTAS DARBAS.

259 — 3 Ave., Ville Lasalle. TR 4588.

KAS SKAITO „NEPRIKL. LIETUVĄ“ — REMIA LIETUVOS LAISVĖS KOVĄ!

Jono LADYGOS baldų studijoje

„ARTIS“

priimami užsakymai ir pataisymai sofų, fotelių (chesterfields). „St. Louis Textiles“ medžiagų ir baldų atstovybė fabriko kainomis.

Av. Verdun-Regina kampas TR. 0952

VANCOUVER, B.C.

K. L. TARYBOS VANCOUVERIO SKYRIUS,

baigiantis vasarai suruošė Port Coquitlam, jaukioje pp. Dainių viščiukų auginimo farmoje, lietuvišką gegužinę — pikniką. Iš Vancouverio ir apylinkės suvažiuojo apie 100 tautiečių. Esant gražiam orui, gegužinė praėjo labai draugiškoje ir linksmoje nuotaikoje.

Gegužinės tikslas — prisidėti prie organizavimo lėšų Vasario 16 gimnazijos rūmams pirkti Vokietijoje. K. L. Tarybos Vancouverio skyriaus valdyba savo posėdyje nutarė šiam tikslui skirti sekančias sumas:

1. Gautą gryną pelną iš 8.30 d. gegužinės. 10,36
2. Surinkta gegužinėje pagal aukų lapą. 34,00
3. Auka iš K. L. T. Vancouverio skyr. kasos 20,00

Iš viso \$ 64,36

Ši suma pasiūsta į Vokietiją per BALFą ir gautas pakvitavimas.

Visiems aukavusiems ir kitu būdu parėmusiems mūsų šį vakarą K. L. Tarybos Vancouverio skyriaus Valdyba taria lietuvišką ačiū.

Ypatingą padėką reiškia me pp. Dainiams, už leidimą nemokamai naudotis jų ūrma; pp. Jonui ir Virgiui Macijauskams ir P. Stalioniui už talkininkavimą savo mašinomis nuvežant mūsų svečius iš Vancouverio į Port Coquitlam.

Ta proga norime skaitytojus nors trumpai painformuoti apie tuos, kurie šiame gražiam Pacifiko pakrastyje daro pastangas savarankiškai įsikurti.

ISIGIJO VIŠČIUKŲ AUGINIMO ŪKIUS.

Vienas pirmųjų naujų ateivių Jonas Macijauskas, su gausia šeima — 5 vaikučiais, kurių vyriausias 17 mt. Virgis, šiais mokslo metais pasiryžęs baigti 12 gr., įsikūrė Port Coquitlam, (apie 16 ml. nuo Vancouverio), 1948 m. 2 akru sklype. Sunkiai dirbdamas lėptjūvėje, liuoslaikiu pats statė pastatus viščiukams auginti, pradžioje augino šimtus, o šiaandien jau augina iki 6.000. Jau išigijo lengvą mašiną ir sunkvežimį savo biznio reikalam. Šią vasarą J. Macijauskas atsisakė darbo lėptjūvėje ir gy-

venimą daro tik iš savo ūkio.

Pernai, šalia darbo, išnuomotam ūkyje viščiukams auginti pradėjo savarankų darbą Pranas Dainius, kuris šiais metais jau nusipirko savo viščiukų ūkį ir troką. Jis sėkmingai verčiasi.

Labai didelę pažangą padarė Jonas Treška, pirkęs farmą tik šiais metais.

J. Treška, pasikvietęs į partnierių A. Valaitį, pasistatė savo farmoje didelius pastatus viščiukams auginti. Be lengvos mašinos, biznio reikalam turi troką ir A. Valaitis verčiasi tik savo farmoje. J. Treška dar dirba ir lėptjūvėje.

ISIGIJO PIENO ŪKĮ.

Kitas naujai atvykęs Kanadon ir jau tvirtai įsikibęs į Kanados žemę, yra Juozas Klimavičius. Jis 1949 m. nusipirko be pinigų, tik išsimokėti, pieno ūkį už 9.000 dol. Pats su žmona sunkiai dirbdami farmoje ir apylinkės fabrikuose, skolą baigė mokėti, pripirko daugiau žemės ir pasiryžęs savarankiškai ūkininkauti.

STIPRUS LENTPIOVĖS SAVININKAS.

Vienas seniausių Vancouverio verslininkų — lėptjūvės savininkas, senas kanadadietis Karolis Miniota. Jo lėptjūvėje dirba pora dešimčių lietuvių. P. K. Miniota yra ne tik lietuvių visuomenės veiklas narys, bet ir nuosirdžiausias lietuvių reikalų rėmėjas.

YRA IR LAISVŲ PROFESI JŲ ŽMONIŲ.

Iš naujų ateivių, vienas pirmųjų laisvos profesijos yra Dr. A. Gailius, kuris turi savo ofisą Fort Langley.

Šiais metais šioje apylinkėje savarankiškai pradėjo verstis veterinarijos gydytojas J. Sakalauskas.

Prieš metus atvykęs iš Pietų Amerikos — Kolumbijos Petras Baronas su šeima, pasto viai įsikūrė Vancouveryje. Dirba C. P. R. Airinės dirktijoje kaip Pietų Amerikos Oro linijos Supervisorius.

Visiems čia paminėtiems ir nepaminėtiems, bet darantiems pastangų įsikurti šiame Kanados pakrastyje, linkime sėkmingos kloties ir ištvermės. KLT Valnyba.

Lietuviška moterų kirpykla

DARO ŠUKAVIMUS, PUSMETINIUS IR TRUMPA

LAIKIUS FRIZAVIMUS, DAŽYMĄ IR KT.

Sav. BIRUTĖ DODONAITE (B. M. Dodon).

2521 CENTRE St., Montreal.

Fitzroy 3292.

SAMUEL'S CAR MARKET INC.

MOKA AUGSTESNĖ KAINĄ UŽ TAMSTŲ AUTOMOBILĮ ir KEIČIANT JŲSIŠKĮ ĮVERTINA AUGŠČIAU, NEI BET KURIS PREKYBININKAS MIESTE.

PIRKDAMI VARTOTĄ AUTOMOBILĮ, PAS MUS GAUSITE GERESNĖS SĄLYGOMIS, NEI BET KUR KITUR MIESTE.

TAMSTŲ DISPOZICIJAI TURIME VISŲ RŪŠIŲ NAUJŲ AUTOMOBILIŲ.

TOLIMESNEI INFORMACIJAI KREIPKITES AR SKAMBINKITE

Lietuviui atstovui

Mr. HENRY ADOMONIUI

ir

Mr. J. C. PAQUETTE, Manager

8945 Lajeunesse, Montreal.

Telefonai: DU — 3289; DU — 7995; VE 6681.

Premjera!

Autorius ir režisierius — A. ŠKĖMA,
dailininkas — J. AKSTINAS.

Bilietų kaina: \$ 1,50.

Bilietai gaunami: Jurgio Mačionio krautuvėje, Antano Gaurio krautuvėje „Rūta“, „Nepriklausomos Lietuvos“ redakcijoje, spektaklio dieną „Aušros Vartų“ parapijoje ir prie įėjimo.

Spektaklis tik suaugusiems.

MONTREALIO LIETUVIŲ DRAMOS TEATRAS SPALIO 11 DIENĄ, SEKMADIENĮ, 3 VALANDĄ PO PIETŲ,
1200 BLEURY STR. (GESU HALL) STATO 3 VEIKSMŲ DRAMĄ

„PABUDIMAS“

Vaidina —
E. PUKELEVIČIOTĖ,
J. AKSTINAS,

L. BARAUSKAS,
A. DIKINIS ir
K. VESELKA.

MONTREAL

MONTREALIO IR APYLINKIŲ LIETUVIŲ ŽINIAI.

Spalio 11 dieną, sekmadienį, 3 val. po pietų, 1200 Bleury str. (Gesu Hall) Montrealio Lietuvių Dramos Teatras stato A. Škėmos 3 veiksmų dramą „Pabudimas“. Lietuvių visuomenė kviečiama kuo skaitlingiausiai dalyvauti. Kadangi salė gauta ribotam laikui, te atro lankytojai prašomi bilietus įsigyti iš anksto, kad išvengus susitrukdyto prie kass, kas verstu teatrą vėluotis. Bilietus galima įsigyti jau dabar Jurgio Mačionio Verdun ir Antano Gaurio Ville Lasalle krautuvėse, „Nepriklausomos Lietuvos“ redakcijoje, spektaklio dieną „Aušros Vartų“ parapijoje ir prie įėjimo. Primenama, kad vaidinimas tik suaugusiems.

KAS GALI BŪTI KERSTE NO KOMISIJAI LIUDININKU,

t. y. — kas žino tikrų Lietuvos okupacijos faktų, gal pats buvo kalinamas, kankinamas, gal turi kokių dokumentų ir kitų tikrų įrodymų, — visi prašomi apie tai pranešti arba „Nepriklausomos Lietuvos“ redakcijai, tel.: HE 7920, arba KL B Montrealio apylinkės valdybai telefonu FI 7997.

Sie liudininkai yra reikalingi Kersto tyrimo komisijai. Būtu geriausia, kad tautiečių būtų atsilepta iki spalio 11 dienos.

AV PARAPIJOS KOMITETAS.

yra nutaręs, kaip praneša AV biuletenis, ruošti bažnyčios staitybos pinigų sukėlimui didžiulę parodą, tambole, loteriją ir vaives lapkričio mėn. gale. Šitas parapijos parengimas tės visą savaitę. Kviečiami bus prancūzai ir angliai. Todėl labai svarbu, kad visos draugijos prie jos prisidėtų. Taip pat ir atsikiri žmonės: dailininkai, me nininkai, audėjos, drožėjai yra prašomi nelaukiant susitarti dėl kiekvieno dalyvavimo: išstatant savo darbus, paauko jant daiktų loterijai, paruošiant

TURKĖS - KALAKUTAI jau parduodami: 9035 Belveder, Backriver, telef.: MO 5—3462.

REIKALINGAS farmoje pensininkas ar senesnio amžiaus vyras. Kreiptis į „N. Lietuvos“ redakciją.

IŠNUOMOJAMAS 5 KAMBARIŲ BUTAS, su centriniu aliejiniu šildymu ir kitais patogumais. 7659 Central St. Ville Lasalle.

DANTŲ GYDYTOJAS

Dr. J. MALIŠKA

prīma: 9 a. m. — 10 p. m.
5303 Verdun A., Verdun,
Telef.: TR 4547.

NOSIES, GERKLĖS IR AUSŲ SPECIALISTAS IR CHIRURGAS

Dr. R. CHARLAND

956 Sherbrooke E.
Telef.: FR 7684, EX 8822.

Dr. E. Andrukaitis

956 Sherbrooke E.
Tel. CH. 7236

valgius, prisidedant kokiais gerais sumanymais, kaip praturtinti ir paįvairinti tą parengimą, pasiūlydami savo patarnavimų. Kiekvienas yra prašomas jau dabar pasiūlyti savo bendradarbiavimą. Taip pat darant svetimšalių tarpe propagandą, kad ši parapijos parengimą aplankyti. Įėjimas bus dykai ir dar galės gauti vieną kalakutą loterijos būdu. Tos loterijos bilietai bus taip pat nemokami.

PAMALDOS LIETUVIAMS EVANGELIKAMS

Montrealyje, Šv. Jono liuterio nių bažnyčioje, Jeane Mance & Prince Arthur gt. kampe, spalio 11 d. 12 val. Pamokslas tai komas Padėkos šventei. Pamaldos įvyks su išpažintimi ir šv. Vakariene.

Kun. Dr. M. Kavolis. EVANGELIKŲ ŽINIAI.

Montrealio Evangelikų parapijos taryba ir Evangelikų Moterų Ratelis naujai išventintam kunigui Dr. Martynui Kavoliui pagerbti, spalio 10 d. 7 val. vak., Ville Lasalle, 3A Avenue, ruošia arbatėlę, kurioje prašomi dalyvauti tautiečiai kuo skaitlingiausiai.

EVANGELIKŲ MOTERŲ SUSIRINKIMAS

Montrealyje, 3885 St. Urbain gt., spalio 10 d. (šeštadienį), 6 val. vak.

GYVOJO ROŽANČIAUS DRAUGIJA

rengia vakariene su loterija, kuri įvyks spalio 10 d. 6 val. 30 min. A. V. parapijos salėje. Prašome visus parapijiečius ir neparapijiečius.

Pelnas skiriamas bažnyčios fondui. Įžanga 1 doleris.

Rengėjos.

PRIIMA Į DARBĄ. Canadair, lėktuvų fabrikas, gražino į darbą anksčiau atleistas ir priima dar naujus darbininkus. Interesuoti darbu turėtų pasiskubinti stoti į Canadair.

LONGUEUIL-ANNEXE ATIDAROMA

trečia šeštadieninė mokykla Franciskonų mokyklos patalpo se prie Chambley kelio.

LIGOS.

P. Černišovui padaryta didelė operacija. Jis sveiksta namie.

LAS RUOŠIA VAKARĄ.

Spalio 17 d., 6,30 val. vak., Montrealio policijos salėje, 1474 St. Catherine St. E., L. A. S. Montrealio skyrius rengia mišrų koncertą: Solo dainos, pianinas, akordeonai, orkestras ir šokiai. Koncertas vyks pūkliai sėdint prie staliukų. Po koncerto — šokiai. Veiks bufetas su įvairiais gerimais ir užkandžiais. Kas nori rezervuoti staliuką, bilietus prašoma įsigyti iš anksto pas šiuos asmenis: J. Lukoševičius 6951 Masarin St., tel. HE 7877. P. Baltuonis 1834 Sicard St., tel. CL 2232. V. Žilnaskas 991 St. Elizabeth St., tel. BE 4082. Bilietų kaina: Dol. 1,25.

ŠI ŠEŠTADIENI, Spalio 10 d. 7,30 v. v. punktualiai
EATONO AUDITORIJOJ

Chicagos Lietuvių choras „Pirmyn“,
vadovaujamas muziko K. Steponavičiaus,
stato
O. Strausso 3 veiksmų operetę

„Cukrinis Kareivėlis“

Režisierius - dirigentas: muz. K. Steponavičius.
Pastatyme dalyvauja: 70 choristų bei chorisčių, Metro-politein op. sol. A. Brazys, Toronto simfon. orkestras.
Bilietai gaunami p. Beržinsko krautuvėje: 1212 Dundas Str. ir prie įėjimo.
K. L. M. B-nė.

RUDENS SEZONO ATIDARYMAS HAMILTONE!

SPALIO 10 D., DALYVAUJANT GARSIAJAM DRAMOS AKTORIUI
HENRIKUI KAČINSKUI

IŠ NEW YORK, RENGIAMAS PUKIAUSIAS IR IDOMIAUSIAS IKI ŠIOL ČIA BUVUSIŲ

LITERATūros VAKARAS

KURIS ĮVYKS RUMUNŲ SALĖJE, 20 MURRAY ST. W.

PROGRAMOJE SU SAVO NAUJAUSIA KŪRYBA DALYVAUJA PR. KOZULIS, VYT. KASTYTIS, KRAIK-AUSKAS IR KL. PRIELGAUSKAS. HENR. KAČINSKAS SKAITYS B. BRAZDŽIONIO „VAIDILĄ VALIŪNĄ“ IR ANT. GUSTAICIO FELJETONĄ „SKRAIDANČIOS LEKSTĖS“.

Po neilgos pertraukos — smagūs šokiai, grojant BENNI - FERRI ORKESTRUI!

MALONIAI Kviečiame visus TAUTIEČIUS SKAITLINGAI DALYVAUTI!

Pradžią 7 v. v.

Veiks įvairus bufetas!

TFA KANADOJE HAMILTONO SK.

ANGLŲ — PRANCŪZŲ KALBOS KURSAI

Pirmadienį, 8 val. vakaro prasidejo anglų-prancūzų kalbos kursai Notre Dame de Lourdes mokykloje, 5 Ave ir Verduno Ave kampe, Verdune. Galima užsirašyti tiesiog nuėjus į kursus.

VITAI KIŠKYTEI,

kuri šį šeštadienį Šv. Kazimiero bažnyčioje tuokiasi su Viktoru Romaneku, draugės ir giminės suruošė priešvestuvinį subuvimą - šaueri. Dalyvavo 55 mergaitės ir moterys, kurios, p. Kiškytę palydėdamos ir šeimyninį gyvenimą apdovanojo gražiomis ir brangiomis dovanomis visos bendrai ir dar daugelis individualiai. Buvo puikios vaišės ir nuosirdūs linkėjimai.

STAIGMENA PP. PUŽAUSKAMS

Pp. Dikaičių bute šeštadienį buvo suruošta Marijai ir Vaclovui Pužauskams vestuvinių susuktuvinių staigmena, kurioje dalyvavo gražūs būrys artimųjų. Sukaktuvininkai gražiai apdovanoji ir palinkėti ilgiausių metų. Vaišės buvo labai gražios ir nuosirdžios.

DVEJOS VESTUVĖS.

Susituokė Alfonsas Vaitiekūnas su Silvija Sadauskaite. Buvo gražios vestuvės. Jauna vedžiai išvyko į New Yorką.

MIRĖ LIETUVĖ.

Rugsėjo 23 d. mirė Ona Butkevičiūtė Ruzgaitienė, sulaukusi 61 metų amžiaus.

PUIKUS POBŪVIS IR STAIGMENA.

Konstancijos Merkevičiūtės teta ir tetėnas (kartu ir krikštėvis) Juozas ir Katrina Ambarsai, spalio 1 d. Vytauto D. klube, suruošė puikų „shower party“, kuriame dalyvavo apie 200 žmonių. Atrodė, kaip tikros vestuvės. Vos pasirodžius p-lei K. Merkevičiūtei su Juozu Vaitiekūnu, juodu pasitiko p. J. K. Ambrasai ir visų susirinkusių vardu jiems įteikė labai brangias dovanas. Sudainavus ilgiausių metų, prasidėjo vaišės. Toliau sekė sveikinimai. Abu jaunieji dėkojo visiems, ypač tetai ir tetėnai už tokią staigmeną ir dovanas. K. Merkevičiūtės ir J. Vaitiekūno vestuvės įvyks spalio 10 d., 9 val. ryto, Šv. Kazimiero bažnyčioje. Dalyvauja

AUGSTESNIŲJŲ LITUANISTIKOS KURSŲ REIKALU.

KLB Toronto apyl. švietimo Komisija maloniai kreipiasi į lietuviškas šeimas, prašydama leisti savo besimokanti jaunimą lankyti šiuos kursus ir toliau tęsti gražiai pradėtą jau iš praėjusių metų gimnazijos kurso lituastinių dalykų mokymąsi.

Kviečiame ir lietuvišką moksleiviją atlikti savo tautinę pareigą ir pagilinti gimtosios kalbos, lietuvių literatūros, Lietuvos istorijos, krašto pažinimo, muzikos ir lietuviško meno žinias.

Šiais metais numatoma turėti dvi klases. Lankiusieji praėjusiais metais galėtų išeiti lituanistinių dalykų gimnazijos kursą ir gauti kursų baigimo pažymėjimus. Kursai pradedami spalio 24 d. 9 val. ryto Lietuvių Namuose. Į kursus galima užsirašyti „Tulpės“ svetainėje ir „TŽ“ patalpose darbo metu.

Visais kursų reikalais galima kreiptis į Šakalį, 47 Glenlake Ave. Tel. KE 3791 ir Iz. Matusėvičiūtę, 46 Delaware Ave. Tel.: OL 5773 nuo 7—8 val. vakaro kasdien.

TAŠ Komisija. APIE AUKŲ RINKIMO VĖJŲ

Prisikėlimo bažnyčioje spalio mėn. 11 d. Šalpos Fondo Toronto Apyl. K-tas rinkas aukas sušelpiti Vasario 16 d. gimnaziją. Todėl prašau Toronto lietuvių visuomenę dosniai paremti savo auka šią vienintelę lietuvių gimnaziją.

KLB Šalpos Fondo Toronto Apyl. K-tas išanksto dėkoja visoms būsimiems aukotojams ir visiems būsimiems talpinkams.

Šia proga pranešama, kad Toronto šiuo laiku vykdoma aukų rinkliava atsilankant į namus, sušelpiti Vokietijoje likusių tautiečių (senelių, ligonių, pradž. mokyklų mokinių ir k. t.) eina į pabaigą ir jos smulkiai apyskaita bus paskelbta spaudoje aukavusios visuomenės žinioms.

Kadangi tokiam dideliame Toronto m. sunku sursati kiekvieno tautiečio namus, ar pakartotinai atsilankius ji rasti namie, visus tokius (o jų yra daug) prašau atnešti savo auką į Lietuvių Namus, valgyklą „Tulpę“ ar į Beržinsko krautuvę, kur Jūsų auka bus priimta ir išduotas kvitas.

TORONTO

K. LIET. MOTERŲ BENDRUOMENĖ.

Po gražių vasaros atostogų K. L. M. B-nės narės susirinko pasitarti, kaip tinkamai pasirengti sutikti Eatono auditorijos spalio 10 d. Čikagos „Pirmyn“ choro operetės ved. muz. K. Steponavičiaus, kad tuomi suteiktume malonumo mūsų visuomenei. Nutarta paaukoti Prisikėlimo bažnyčiai 100 dol. ir šelpiti studentus.

Naujomis narėmis priimta Jankutė ir Abromaitienė. J. R.

RETAS ĮVYKIS IR RETA PROGA

Spalio mėn. 10 d. Eatono Auditorijoje, torontiečiai ir apylinkių lietuviai, turės retą malonumą pasiklausyti ir pamatyti Strausso operetę „Cukrinis Kareivėlis“, kurią išpildys Čikagos lietuvių „Pirmyn“ choras, vadovaujamas muz. K. Steponavičiaus.

Malonu pažymėti, kad dabartinį „Pirmyn“ chorą sudaro amerikiečiai ir naujai atvykę lietuviai, kurie bendrai sujungę balsus ir menines jėgas, dirba rimtu atsidėjimu, kad choro užsibrėžti darbai, suteiktų ir rimtą reikšmę.

Nei vasaros kaitrų, nei kito kelių kliūčių nebedami, pirmyniečiai nuoširdžiai dirba ir „Cukrinio Kareivėlio“ operetę ruošdami, kad kanadiečiams lietuviams paliktų gražiausius prisiminimus ir malonius išpučius.

Operetėje dalyvaus ir Metropolitan operos sol. Algis Brazys, kurį ir kanadiečiai lietuviai jau spėjo pamilti.

„Cukrinio Kareivėlio“ smagios dainoms pritar Toronto dalis simfoninio orkestro.

Torontiečiai ir apylinkių lietuviai maloniai kviečiami gausiai dalyvauti šiame spektakly, kurių retai tepasitaiko ir tuo paremti K. L. M. B-nės Toronto Apylinkės labdaros ir kultūros darbų tikslus.

TORONTO MAIRONIO VARDŲ

Pradžios Mokyklos tėvų susirinkimas įvyks spalio 11 dieną 12 val. (tuoj po 11 val. pamaldų) kino salėje, esančioje College ir Dovercourt gatvių kampe, kur vyks naujosios parapijos pamaldos. Tėvai prašomi būtinai dalyvauti. Susirinkimas bus trupmas.

Tėvų Komitetas.

LIET. TEISININKŲ

dr-jos, Toronto skyriaus, susirinkimas įvyks spalio 11 d. (sekmadienį) 7 vv. Lietuvių Namuose. Bus tęsiamos diskusijos apie Pabaltijo valstybių federacijos idėją. Kviečiame visus teisininkus dalyvauti.

Valdyba.

Dr. A. VALADKA

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

1081 Bloor St. W.-Toronto

priima ligonius ir gimdyves šokiadieniais nuo 2-4 pp. ir 6,30-8 vv. arba pagal susitarimą tel. ME 2933

JONAS J. JUŠKAITIS

Vienintelis lietuvių kilmės Kanados pilietis, baigęs išklausyti visą teisių kursą Toronto Universiteto Juridiniame Fakultete.

932 Dundas W., Toronto, Canada. Tel. EM 6-4880. (Iš tolimesnių vietovių galima kreiptis laiškais).

PIRMOJI LIETUVIŲ

Real Estate Istaiga

TORONTE.

NUOSAVYBĖS ARBA BIZNIO PIRKIMO AR PARDAVIMO REIKALAI, PASKOLŲ GAVIMO, NAMŲ AR BIZNIO APKAINAVIMO IR TEISINGO PATARIMO REIKALAIŠ KREIPKITES Į MŪSŲ ĮSTAIGĄ BE OBLIGACIJOS.

ESU TORONTO Miesto gyventojas per paskutinius 25 metus.

AL GARBENS - Garbenis

REAL ESATE and BUSINESS BROKER

1486 DUNDAS ST. W., TORONTO, Ont.
Telefonas LO 2738. Vakaraš HY 1543.